

Pogovor s sekretarjem Okrajnega odbora SZDL v Celju, tovarišem Sotlarjem

ORGANIZACIJE SZDL PRED
ZELO VAŽNIMI NALOGAMI

Ker bodo v celjskem okraju občni zbori osnovnih organizacij Socialistične zveze od 7. do 14. decembra ter se organizacije SZDL v teh dneh že skrbno pripravljajo za čimboljšo izvedbo volitev in polaganje obračuna svojega dela, smo zaprosili sekretarja OO SZDL v Celju, tov. Staneta Sotlarja, da nam odgovori na nekaj vprašanj:

1. Na katerih področjih smatrate, da so osnovne organizacije v celjskem okraju najbolj odigrale svojo vlogo in kje je bilo njihovo delo pomanjkljivo?

Na zadnji seji smo sklenili, da bodo občni zbori osnovnih organizacij SZDL od 7. do 14. decembra, kar je sicer nekoliko kasno, vendar pa je bilo to nujno potrebno, ker smo zadnje nedelje šele imeli volitve v zadrzne svete. Same volitve v zadrzne svete so pokazale, da nam postajajo osnovne organizacije Socialistične zveze na vasi tišji politični činitelj, ki lahko uspešno rešuje vrsto gospodarsko-političnih problemov, posebno še v novih nalogah na področju kmetijstva. Dober izid teh volitev (še posebej v občini Šoštanj, Konjice in Sentjur) je rezultat aktivnega političnega dela osnovnih organizacij SZDL.

Mislím, da smo v teh pripravah dosegli, da so ravno odbori Socialistične zveze s pomočjo občinskih odborov SZDL vodili vse politične priprave za izvedbo teh volitev.

Na področju Savinjske doline vaški odbori skušajo najbolj konkretno prikazovati naloge v kmetijstvu, še s posebnim oziranjem na nove oblike kooperacije v hmeljarski proizvodnji. Jasno je, da so še vedno velike razlike med organizacijami SZDL na savinjskem področju in še v nekaterih občinah ter med organizacijami v laški in šmarnski občini, kjer so še vedno male osnovne organizacije. Slednje zaradi svojega

šibkega kadrovskega sestava v odboru niso kos vsem nalogam, ki jih je danes na vasi zelo veliko.

Osnovne organizacije v Celju in v ostalih industrijskih središčih tudi že konkretno obravnavajo nekatera vprašanja, ki so za ta področja najvažnejša. Tako so na področju celjske in šoštanske občine v nekaterih osnovnih organizacijah že konkretno obravnavali naloge v zvezi z ustanavljanjem stanovanjskih skupnosti. Nekje so že izvolili tudi iniciativne odbore kakor tudi potrošniške svete. Osnovne organizacije SZDL v industrijskih središčih rešujejo skupno s sindikalnimi organizacijami več ali manj uspešno družbeno prehrano našega delavca. Vendar je tu šele začetek, neke samo priprave, neke pa tudi konkretno rešujejo posamezne probleme.

Poudariti pa moram, da so organizacije SZDL dosegle zelo malo uspehov pri sprejemanju novih članov, bodisi v mestu ali na vasi, saj nam odstotek članstva, ki znaša v okraju 56 %, ne pokaže prave slike političnega razpoloženja naših prebivalcev, ki večinoma pri svojem delu, zlasti pa pri volitvah pokažejo svojo socialistično zavest. Vzrok za takšno stanje leži predvsem v osnovnih organizacijah, ki temu vprašanju ne pristopajo dovolj organizirano.

2. Ali so v vseh osnovnih organizacijah SZDL izvedli anketo o dejavnosti organizacije in kaj so te ankete pokazale?

Na drugo vprašanje je zaenkrat težko povsem odgovoriti, predvsem zaradi tega, ker še vsi občinski odbori SZDL niso končali zbirne ankete za celotno občino. Smatram pa, da bomo lahko iz teh anket že sedaj v teh pripravah za občne zборе ugotovili vrsto pomanjkljivosti v naših organizacijah. Te ankete bodo pokazale izredno široko področje dela osnovnih organizacij, katerega so čestokrat zanemarjale, pa naj bo to s področja delavskega in družbenega upravljanja, dela organov ljudske oblasti, dela družbenih organizacij itd. Okrajna komisija, ki je nekatere osnovne organizacije sama anketirala, je ugotovila naslednje:

a) V nekaterih vaških odborih SZDL je izrazito prešibak politični kader, da bi lahko uspešno izvrševal svoje naloge. Čestokrat pa se posamezni sposobni politični funkcionarji izmikajo delu v teh odborih.

b) V nekaterih občinah so teritorialno premajhne osnovne organizacije, kar ima seveda posledico, da šepa politično delo na tistem področju.

c) V nekaterih osnovnih organizacijah odbori preveč ozko obravnavajo posamezne probleme, včasih tudi premalo konkretno. Dočim pa so v nekaterih osnovnih organizacijah, posebno še v Savinjski dolini, odbori sposobni reševati vse gospodarske in politične naloge na svojem področju.

Dejstvo je, da bodo ankete v izredno veliko pomoč predvsem osnovni organizaciji in občinskemu odboru, kar pa v veliki meri zavisi tudi od tega, kako je vaški odbor pristopil k izdelavi ankete.

3. Kakšne naloge smatrate, da so trenutno najvažnejše in sodijo predvsem v okvir dejavnosti organizacij SZDL?

Naloge, ki so trenutno najvažnejše v sedanjem obdobju, so predvsem priprave za dobro izvedbo občnih zborov. Želimo predvsem to, da bi poročila na občnih zbora bila vsebinsko dobro pripravljena ter da bi v njih zelo konkretno in kritično ocenjevali delo samega odbora, kakor tudi gospodarskih organizacij in organov družbenega upravljanja na svojem področju. Predvsem želimo, da bodo v poročilih (Nadaljevanje na 2. strani)

S SEJE SVETA ZA BLAGOVNI PROMET OBLO ZALEC

Ukrepi za stabilizacijo cen
so v interesu potrošnikov

DOLOČENE SO NAJVIŠJE MALOPRODAJNE CENE ZA VEČJE ŠTEVILO PROIZVODOV. — ODKUP ŽIVINE NA ODPRT RACUN, EDINA REALNA MOŽNOST ZA PREPREČENJE PREPLAČEVANJA ŽIVINE. — OSTRE KAZNI ZA PRODAJO NEPREGLEDANEGA MESA IN POKVARJENIH SALAM. — KAKŠNE BODO SEDAJ CENE GROSISTOV?

Pred dnevi je bila seja sveta za blagovni promet občinskega ljudskega odbora Zalec. Na dnevnem redu je bila razprava o odredbi o najvišjih cenah na drobno za nekatere kmetijske proizvode.

Po uredbi, ki jo je svet sprejel, so določene naslednje najvišje maloprodajne cene:

Za krompir kvalitetnih sort 14 din, plus prevozní stroški, za navadne sorte krompirja 11 din, plus prevozní stroški, za domačo in uvoženo čebulo 55 din, za orehova jedra 360 din, za orehe v lupinah 110, 80, in 70 din, glede na kakovostno stopnjo, za suhe gobe 950, 750 in 650 din prav tako glede na kakovostni razred. Pri gobah kaže posebej omeniti, da je z navedenimi cenami mišljeno blago v rinfuznem stanju in ne gobe, pakirane v celofanske in polivinilaste vrečke. Suhi fižol bo v prodaji po cenah od 45, 58, 70, do 80 din glede na vrsto fižola, suhe slive pa po 120 din, plus prevozní stroški. Za jabolka je določenih 9 različnih cen v razponu od 15 do 42 din glede na sorto in kakovost. Tu kaže omeniti, da bodo jabolka, ki so pri nas pretežno v prodaji (navadne sorte

in še III. kakovostni razred) po 15 din. Za sveže goveje meso sta določeni 2 ceni, in sicer za I. vrsto 260 din, za II. vrsto pa 250 din, za sveže svinjsko meso 330 din in za svežo slanino 320 din. Končno je svet za blagovni promet še določil najvišje maloprodajne cene za vinsko grozdje — glede na sladkorno stopnjo — in za tropinovo žganje — glede na maligansko stopnjo alkohola.

Ta predpis je nedvomno prispevek k naporom naše družbe, da se zagotovi predvideno postopno dvigovanje življenjske ravni našega delovnega človeka. Na seji sveta se je v tej zvezi razvila živahna razprava, ki je dokaj osvetlila vrsto problemov, ki bodo nastali z določitvijo teh novih cen. Zapletljivi bodo nastali zato, ker so s tem predpisom določene maksimalne maloprodajne cene, a grosisti imajo že sedaj višje cene, kot so nove maloprodajne cene. Naslednjih nekaj primerov naj služi za ilustracijo:

Agrotehnika dostavlja sedaj čebulo v Zalec po ceni 55 din za kg s pribitkom 2 din za prevozne stroške. Torej, detajlist, ki je nabavljal blago po 57 din, naj bi ga prodajal po 55 din! Toda ta problem je takoj spravljen z dnevnega re-

Da je zadrzni svet izvoljen, zdaj ni več dvoma — toda da bi le dobro delal...

ZELO ZADOVOLJIV IZID VOLITEV PRVIH ZADRUŽNH SVETOV

Zadrzni sveti na startu

ZADRUŽNIKI IN ČLANI ZADRUŽNIH KOLEKTIVOV SO SE UDELEŽILI VOLITEV 91,61 Odstotno. — NAJBOLJŠI VOLILNI USPEH JE DOSEGLA OBČINA ŠENTJUR. — NAJPREJ SO VOLITVE ZAKLJUČILI V ZADRUGI TRNAVA. — NEDELJSKE VOLITVE SO POSTAVILE ZADRUGI V ŠTORAH IN TABORU V SLABO LUČ.

Večmesečne priprave na volitve prvih zadržnih svetov v našem okraju so pokazale svoj uspeh preteklo nedeljo ob volitvah samih. V okrajnem povprečju je uspeh volitev vsekakor nad pričakovani, dasiravno v zavest in vsestransko pripravljenost pri večini naših zadržnikov nihče ni dvomil. V bistvu je bilo vprašanje samo to, ali se bodo naši zadržniki v dovoljni meri zavedali pomembnosti zadržnih svetov za nadaljnji razvoj kmetijstva ter socialističnih odnosov na vasi, ali bodo za kandidate izbrali res najboljše med sabo ter delali na tem, da bodo takšni kandidati tudi izvoljeni.

Brez pretiravanja lahko trdimo, da so bile nedeljske volitve v večini pri-

merov ne samo važen dogodek, temveč tudi praznik. Na voliških se je zrcalila dokaj objektivna slika o tem, kako dela, kakšna je in kako napreduje dotična zadruga. Nedvomno lahko tudi trdimo, da so nedeljske volitve tudi zrcalo bodočega razvoja v dotičnem kraju. Volitve so pokazale, kje je postala zadruga nepogrešljiv partner za kmete proizvajalce, pa tudi to, kje bo treba še mnogo dela, da bo napredno zadržno življenje našlo nemoteno in naglo razvojno pot.

Po podatkih Okrajne zadržne zveze se je volitev v zadržne svete udeležilo 91,61 odstotkov vseh vpisanih zadržnikov in članov zadržnih kolektivov. Brez delavcev in uslužbencev zadrug, torej odstotek, ki odpade samo na člane zadrug, pa znaša 91,39 %.

Po občinah povzemamo naslednje podatke:

Najboljši volilni rezultat so dosegle zadrge v občini Sentjur, kjer je volilna udeležba zadržnikov 97,7 odstotka. Sledita ji konjiška in šoštanska občina z enakim odstotkom 96,9. Skoraj presenetljiv je uspeh volitev v šmarnski občini, kjer znaša število udeležencev pri volitvah 91,2 odstotka. Šmarnski občini sledi celjska, kjer se je volitev udeležilo 89,9 odstotkov volilnih upravičencev. Slabše kot smo pričakovali, zlasti sprčo napovedi tekmovalca, so volitve uspele v žalski občini, kjer znaša odstotek 89,3. V kmetijskih zadrugah laške občine znaša volilni rezultat 86,8 odstotka udeležbe, na zadnjem mestu pa je moziška občina z odstotkom udeležbe 86,5.

Ko naštevamo te rezultate moramo pripomniti, da smo objavili po občinah samo udeležbo zadržnikov brez zadržnih kolektivov, ki so ponekod posebej volili.

Dasiravno v povprečju žalska občina ni na prvem mestu ima vendar na svo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Mladina se pripravlja za Dan republike

Obe velenjski osemletni šoli se že pridno pripravljata na praznovanje državnega praznika — 29. novembra. Za pionirski organizaciji bo ta letošnji praznik še pomembnejši, saj bosta na ta dan sprejeli 150 cicibanov v svoje vrste. Za to svečanost so seveda mladina naštdirala primeren program. Vsi novo sprejeti pionirji bodo na ta dan sprejeli tudi pionirske rutice in kape. Društvo

prijatelj mladine pa jim pripravlja tudi pogostitev, da bodo imeli čim lepši spomin na sprejem v pionirsko organizacijo. Patronat nad pionirsko organizacijo imata že od lanskega leta šoštanska Termoelektrarna in Velenjski rudnik. Verjetno bodo ti zaščitniki tudi letos pripravili kako prijetno presenečenje našim najmlajšim.

Najboljša turistična sezona po vojni

Ze v prejšnji številki našega lista smo poročali o razširjeni seji upravnega odbora Celjske turistične zveze, na kateri so poleg ostalega govorili o letošnji turistični sezoni ter poslušali poročilo predsednika zdraviliške komisije.

V kolikor je zelo razveseljiva ugotovitev, da je bila letošnja turistična sezona na področju celjskega okraja najboljša po vojni, pa ta superlativ, na žalost ne velja za vse kraje in zdravilišča. Največji korak naprej so napravili v Rogaški Slatini, kjer so lanske rekordno število nočitev v letošnjem letu presegli za okoli 25.000. Ta skok se je seveda močno odrazil v okrajnem povprečju, pa čeprav so ponekod celo zaostali za lanskimi uspehi. Ne glede na to, pa je letos močno porasel tujski promet, saj je računati, da se bo do konca leta povečal za kar 6000 nočitev v primerjavi z lanskim letom, ko so inozemski gostje preživel na našem območju 12.000 noči. Relativno lep korak naprej so zabeležili tudi v Laškem in prav tako v Rimskih Toplicah, medtem ko za Dobro kaze, da ne bo dosegla lanskega števila nočitev.

Razen Ljubnega, kjer je letos povsem nepričakovano prišlo do odpovedi večje organizirane skupine turistov iz Vojvodine, so vsi ostali kraji zabeležili povečanje turističnega prometa. V primerjavi z lanskim letom so na isti ravni ostali le v Lučah. Od ostalih

krajev velja omeniti prvo turistično afirmacijo Preboda. V nasprotju s tem pa je število nočitev precej padlo v Podčetrtku.

Zelo zanimiva je ugotovitev, da vrednostni pokazatelj turističnega prometa ni šel v korak s povečanim številom nočitev, ki bo letos znašalo okoli 400 tisoč. Medtem, ko so se nočnine povečale v primerjavi z lanskim letom za okoli 10 %, pa se je finančni uspeh povečal le za približno 5 %. To pomeni, da so bili turisti na našem področju letos bolj varčni, kot pa lanske leto.

Iz analize in izkušenj letošnje turistične sezone bi lahko zaključili, da bo treba več pozornosti posvetiti pred- in posezoni. Ta zahteva je vredna največje pozornosti tembolj, ker se v prihodnjem letu ne bo bistveno povečalo število nočitvenih kapacitet. Uspeh pred- in posezoni pa zavisi seveda od primernega znižanja penzijskih cen. Žal, gostinska podjetja ne kažejo prevelike vneme, da bi zniževale cene uslugam in storitvam v času izven glavne sezone. Morda pa jih bo k temu že v najbližji bodočnosti prisilila gospodarska nujnost! Letošnje izkušnje

tudi kažejo, da bo treba v prihodnje posvetiti več propagande manjšim krajem, da bo treba urediti oddajanje privatnih sob, da bo treba urediti opremo in izboljšati postrežbo v gostinskih obratih ipd. Tako imenovani manjši zasebni penzion so zaenkrat še odprto in nerešeno vprašanje.

Spricho dejstva, da imajo v turističnem in tujskem prometu na našem področju glavno besedo zdravilišča, je tudi poročilo predsednika zdraviliške komisije prof. L. Rebeuška vzbudilo veliko zanimanje. Hvaležna je ugotovitev, da je zdraviliški komisiji uspelo urediti medsebojne odnose in interese zdravstva ter turizma. Ta ureditev je še posebno važna za celjsko področje, saj zdravilišča sprejemajo razen zavarovancev tudi precejšnje število samoplačnikov (samo Rogaška Slatina okoli 80 tisoč nočnin na račun tujih in domačih samoplačnikov, op. pisca). Zraven tega je zdraviliški komisiji v tesnem sodelovanju z OLO Celjem in Zvezo naravnih zdravilišč Slovenije uspelo potrditi predloge, po katerih naj bi občinski ljudski odbori predpisali za vsako zdravilišče posebej osnovni zdraviliški red za ožje in širše področje, nadalje, da naj zdravilišča vrata namenske zneske za vzdrževanje parkov in nasadov in končno, da naj bodo v organih družbenega upravljanja zdravilišč obvezno zastopani tudi turistični delavci.

Zelo razveseljiva je bila ugotovitev, da se je stanje v Zavodu za rehabilitacijo invalidov v Laškem bistveno spremenilo, namreč, da zdaj tudi laške Toplice sprejemajo samoplačnike, v kolikor imajo pač prostor. Sicer pa je že skrajni čas, da se Laško in prav tako Rimske Toplice znova pojavita v vseh prostih in da bi podatke o številu gostov in nočnin obvezno objavljali v splošnih turističnih statistikah. To naj bi se predvsem uveljavilo za Laško! Če bi namreč že letos upoštevali število nočnin v Laškem, ki jih ima nad 70.000, potem bi se končna številka za področje celjskega okraja bistveno spremenila.

V poročilu predsednika zdraviliške komisije je bila tudi kritična pripomba, češ da so sredstva, ki jih odobravajo pristojni organi za urejevanje in investicije v zdraviliških krajih vendar preveč skromna. Spricho dejstva, da je Jugoslovanska investicijska banka nekajkrat zavrnila prošnje zdravilišč celjskega področja za najem posojila za utemeljitev, da so to zdravstveni zavodi, ko pa turistična ali gostinska podjetja, je tudi upravni odbor Celjske turistične zveze podprl predlog o razpisu posebnega investicijskega natečaja za potrebe zdravilišč.

Organizacije SZDL pred važnimi nalogami

(Nadaljevanje s 1. strani)

čilih nakazane tudi jasne naloge o bodočem delu. Teh nalog pa je v mestih ali pa na vasi izredno veliko.

V mestih in industrijskih krajih naj bi organizacije SZDL začele ustanavljati stanovanjske skupnosti, o katerih je bilo sicer že izredno veliko napisane, vendar zelo malo narejenega. Tako obstaja v Celju že nekaj iniciativnih odborov, pa le še ni zaslediti vidnejših rezultatov.

Druugo takšno vprašanje, ki je tesno povezano z gornjim, je delo potrošniških svetov. V celotnem okraju je sicer že na novo izvoljenih 37 potrošniških svetov, vendar tudi na tem področju še ni zaslediti vidnih rezultatov.

Tretje vprašanje, ki je trenutno povezano s stanovanjsko skupnostjo pa je družbena prehrana. Tudi tega vprašanja se bodo morale lotiti organizacije SZDL bolj smelo. Zlasti bodo morale zainteresirati za to sindikalne podružnice in organe delavskega upravljanja. Ta problem je zlasti pereč v Celju in v Velenju, kjer se sicer o tem problemu že precej časa razpravlja, vendar je bilo storjenega doslej zelo malo.

Naloge odborov SZDL na vasi pa naj bi se prevsem odražale v pravilnem pojasnjevanju vseh nalog, ki jih morajo sedaj zadruge izvrševati. Z izvolitvijo novih zadružnih svetov je ta naloga še odgovornejša. Zadružni sveti bodo morali nujno dobiti pomoč od političnih organizacij. Mislim, da bodo nove oblike v zadružništvu zahtevale veliko intenzivnega dela in pojasnjevanja, da

Tov. Stane Sošar: Trenutno so najvažnejše priprave za dobro izvedbo občnih zborov.

bo sleherni kmetijski proizvajalec čutil odgovornost od izvajanja planskih nalog v kmetijstvu. Pravilno prikazovanje in tolmačenje novih oblik sodelovanja med kmetom in zadrujo je bilo uspešno v zadnjem času v Savinjski dolini, ko so hmeljarji z velikim razumevanjem sprejeli novo obliko kooperacije pri proizvodnji hmelja.

Družbeno upravljanje v kmetijstvu na startu

(Nadaljevanje s 1. strani)

jem območju zmagovalca v času. Zadržana v Trnavi je zaključila volitve že ob 9.30, kar je kljub dejstvu, da zadruge združuje samo bližnje tri strnjene vasi: Orlo vas, Sentrupert in Trnavo, zelo pohvalen rezultat. Trnavski zadruzi so bile »tik za petami« zadruge v Preboldu, Seščah, Galiciji, Ponikvi pri Zalcu in v Dramljah.

Vsak je opazil, da je večina teh najuspešnejših zadrug ravno v žalski občini. Kako potem v povprečju pride Savinjska dolina šele na šesto mesto med osmimi občinami?

Razen štorske zadruge, ki je močno znižala volilni uspeh v celjski občini, je zadruge v Taboru druga, ki jo slab volilni uspeh postavlja v slabo luč. Medtem ko v štorski zadruzi lahko deloma opravičujemo slab uspeh zaradi slabega vremena in ker ravno kmetje s hribovske svetine niso prišli na volišče, je v taborski zadruzi ravno najbližja Ojstriška vas naselja na iniciatorjem volilne abstinence. Neodgovorni in kratkovidni ljudje so podobno abstinenco propagirali tudi v Podlogu, ki pripada šempeterski zadruzi. Torej KZ Šempeter ter Tabor, ali še konkretnje Ojstriška vas in Podlog sta uteži, ki sta se obesili sicer zelo razgibani volilni dejavnosti v žalski občini.

Pravzaprav nima pomena, da smo se tako dolgo zdrževali ob teh zares osamljenih primerih, saj je celotni volilni uspeh dovolj velik dokaz jalo-vosti zavrnjenih poskusov posameznikov. Ti zares samo drobni primeri naj bodo samo opozorilo političnim, predvsem pa zadružnim aktivistom v do-

tičnih krajih, da so v času predvolilnih priprav, neodvisno od tega koliko so si prizadevali, spricho navedenih dejstev le premalo storili.

Zdaj, ko so prvi zadružni sveti izvoljeni in ko stopamo v novo obdobje družbenega upravljanja v kmetijstvu, se začnemo za politične organizacije nove, morda še odgovornejše in težje naloge. Brez dvoma je v mnogih primerih vrsta uspehov v predvolilni dejavnosti in ob volitvah samih plod prizadevanosti političnih organizacij, predvsem pa organizacij SZDL. Niso redki primeri, ko so v predvolilnem času posamezne slabše zadruge ob pomoči množičnih organizacij postale politično bolj razgibane. Napor naše socialistične skupnosti so v tem času usmerjeni v kmetijstvo. Množične organizacije, predvsem SZDL in ZK so za uspešno izvedbo teh skupnih ciljev soodgovorne, najbolj pa seveda organizacije, ki delajo na podeželju. Volitve so nakazale še en problem. Razen v nekaterih primerih, so uspehi volitev v krajih blizu industrijskih središč bili slabši od uspehov v izrazito kmečkih predelih. Kaj to pove članstvu množičnih organizacij? To dejstvo opozarja, da se v industrijskih središčih množične organizacije še vedno premalo ukvarjajo z pojasnjevanjem kmetijskih vprašanj. Danes ne more noben dober član SZDL, zlasti pa na član ZK, ostati neinformiran in odrezan od naporov naše celotne družbe za dvig kmetijske proizvodnje in razvoj socialističnih odnosov na podeželju.

Kr.

UKREPI ZA STABILIZACIJO CEN

(Nadaljevanje s 1. strani)

pri kmetijskih proizvodih, o katerih je v tem primeru govora — pogosto blaga niti ne vidi, temveč le izstavi račun! Ta trditve se v praksi odraža tako, da so letos kljub temu, da so odkupne cene zvezniški predpisi točno maksimirane, cene blagu pri grozistih nesorazmerno visoke. Če se sedaj vrnemo na prej zastavljeno vprašanje, kdo bo »odnehala«, bo to morala biti grozistična trgovina, od kmetijskih zadrug dalje!

V nadaljevanju se je podal poročilo občinski tržni inšpektor. Iz njegovega poročila povzemamo, da je pri pregledu zakolnih zapisnikov za 119 govedih ugotovil prekoračitve najvišjih odkupnih cen pri 70 govedih! Znesek preplačil je večji od 500.000 d.narjev in nanese okrog 15 din po kilogramu žive teže goveda. S tem je onemogočeno vsako prigovar-

janje mesarjev, češ da je sedanja maksimalna cena za meso, ki je nižja od dosedanje, preizkusa. Realno in pravilno plačevanje živine po dejanski klavnosti je temeljni pogoj za znižanje cen mesa! Da bi se to doseglo, bo svet zahteval od vseh mesn. da se v bodoče odkupuje živina na odprt račun. S tem bo doseženo, da se bo določila cena kupljeni živini na osnovi dejanske klavnosti, ugotovljene z zakolnim zapisnikom. V tem primeru pa bodo na točen vnašnju podatkov v zakolni zapisnik zainteresirane kar 3 stranke, namreč kmet — prodajalec, kmetijska zadruza in mesarski obrat. Kontrola, ki se bo s tem sama razvila, pa izključuje potrebo po uradnih tehtničarjih, o čemer je bilo doslej že nekajkrat govora.

Prekoračevanje odkupnih cen je bilo ugotovljeno v vseh mesnicah na področju občine, razen v Petrovčah (Vransko v teh pregledih, ki so bili izvršeni minuli mesec, še ni bilo zajeto). Odgovorne osebe so že predlagane v kaznovanje. Poleg navedenih prestopkov pa je tržni inšpektorat ugotovil tudi številne primere prodaje nepregledanega mesa in pokvarjen h salam. Za ta dejanja so že bile izrečene prve kazni, ki so glede na nevarnost za ljudsko zdravje zelo ostre. Svet pa je pri tej kaznovalni politiki imel le to pr. pombo, da naj bi kazni zadele odgovorno osebo, ne pa mesarski obrat. Ta prigovor je utemeljen s tem, da je v pretežni večini mesnic zaposlena le po ena moč, t. j. poslovođa, ki je torej sam in edini odgovoren za storjene prekrške, prestopke in kazniva dejanja. Razumljivo pa je tudi, da kazni n. pr. 50.000 d.narjev za takšen mali obrat predstavlja nesorazmerno težko breme.

—sk—

pogled po svetu * pogled po svetu

Zadnji pomembnejši meščanski filozof Bergson je ob koncu stoletja trdil, da je umetnost prelom z družbo in »dejanska« vrnitev k preprosti naravi. Kakšna fata morgana bi bila taka umetnost slej ko prej! Postavim dandanašnji, ko so v Ameriki izstrelili tretjo raketo, da bi z njo dosegli Mesec, ko pripravljajo nov v. Braunov satelit, in tako dalje — kaj bi to naštevati. Taka umetnost bi kazala mesec v luči, ne na svojo veselja. Nekaj takega se godi tudi s politikom. Konferenca za konferenco, izjava za izjavo, vse za mir, za kompromis in sporazum, na drugi strani pa — pogledjmo!

Francoski se pripravljajo na atomsko oborožitev. Menda se jim zdi najprimernejši za francosko vodilno bombo plutonij. Reorganizacija francoske vojske na atomizacijo je že v teku s podurkom na trditvi, da ta reorganizacija ne bo prizadela dotacij za alžirsko pacifikacijo. Kar 1560 milijard frankov bo treba v l. 1959 šteti za tako modernizacijo francoske vojske, torej okrog 4 milijarde na dan.

V Nemčiji so zgradili novo reaktivno letalo z brzino 712 km na uro. V kratkem bo letalo nad Nemčijo 200 takih letelich gromov. Pa to seveda ni vse.

Njihov vojni minister je naročil tanke in topove v ZDA, medtem ko je naročilo Angliji in Franciji odrekel, pravijo, da zato, ker je bil Heuss v Londonu tako hladno sprejet, in zato, ker se de Gaulle tako napreza, da bi Nemčija ne imela take moči v NATO.

V Ženevi se gredo nekako igrati »človek ne jezi se« ali še manj, kajti do rezultate tu sploh ne pride, še do dnevnega reda se ne dokopljajo, kaj šele do sklepov.

Da bi bila stvar še bolj zapletena, je Hruščev postregel z veliko senzacijo, ko je nekaj dni po 41. obletnici Oktobrske revolucije izjavil, da je prišel čas, ko je treba spremeniti potsdamski sporazum in dati vzhodni Berlin iz sovjetske uprave v roke Vzhodne Nemčije, ki je Zahod sploh ne priznava. Malo prej je izjavil, da SZ ne potrebuje vojne, ker ji je za izgradnjo komunizma potreben mir, hip nato pa poskrbel za nove okoliščine, ki še bolj nižajo temperaturo hladne vojne. Med temi ni nazadnje stališče, ki ga vzhodni lager zavzema do naše države, ponekod samo na partijskih konferencah, v Albaniji in Bolgariji pa s podpiranjem najbolj neutemeljene irendente.

Zahodna Nemčija na eni strani pri-

tiska z vsemi silami za združitev obeh Nemčij, vendar ne prizna nobene dobre volje vzhodnim sosedom, nobenega smisla planu Rapackega, ki naj bi dezatomiziral sporno področje, osrčje Evrope, ki je obenem tudi ključ za oblast v Evropi. Istočasno pa ne zamudi nobene prilike, da ne bi svoje gospodarske moči uveljavljala v Evropi, Južni Ameriki, Kanadi, Aziji in Afriki. Pri tem gre minister Erhard tako daleč, da celo Japonski svetuje, naj se bavi samo z lahkotno in srednje težko industrijo, lažjo in težko pa naj ona in druge, manj razvite azijske države prepuste herrnvolku. Razume se, kam ta pes tace moli. Gre za orjaški azijski trg, ki naj bi se za dolga desetletja odprl nemški industriji, ki trg rabi, in še kako, saj ima v zahodnem lagerju hude konkurente.

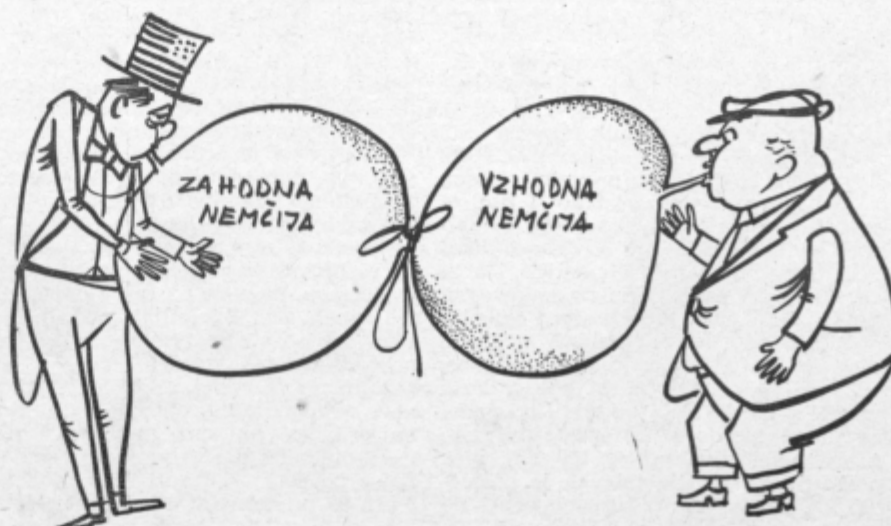
Celo v mali Avstriji se kažejo posredno apetiti po nekdanji moči velike Avstrije. Ko so socialisti 12. novembra slavili ustanovitev male avstrijske republike l. 1918, so njihove proslave avstrijski klerikalci bojkotirali, češ kaj bi proslavljali propad nekdanje velike monarhije. Celo apetitov po vrnitvi Otona v. Habsburga, simbola te osvoje-rane cesarske Avstrije te baže ljudje ne skrivajo.

Agleži ne pridejo na čisto s Ciprom. O nedvornosti ne marajo slišati, podpirajo turške zahteve in pripravljajo celo nov vojaški režim, ki naj bi ga uvedel pacifikator malajskih upornikov general Templer. Cipru torej grozi hujše obsešno stanje kot kdajkoli v zadnjih letih.

Alžirsko vprašanje je spet nasledilo na staro plitvino. Vse kaže, da de Gaulle ni mislil jasno s svojo alžirsko politiko. Predloga Ferhat Abesa o prekinitvi sovražnosti pod zaščito in nadzorom OZN de Gaulle ni sprejel, češ da je to vmešavanje tretjega. Ni čuda, če se za volitve, ki so v Alžiru razpisane, Alžirci ne zanimajo, saj bodo volivci natikali volilne listke na — bafonete. Kaj malo se vse to sklada s tisto dobrodušno presojo sredozemskega človeka, o kateri govori Albert Camus! Kje je tu francosko svobodnjaštvo, na katerega je galska misel tako ponosna! In je oziroma bi moralo biti eden od temeljev nove Francije, ki naj bi jo predstavljal dolgoletni Bergerac — de Gaulle.

T. O.

Nemško vprašanje

Vsak po svoje napljuje

O družbeni prehrani v celjskem okraju, zlasti še v Celju govorimo že nekaj let. To vprašanje zastavljajo ljudje skoraj na vseh sestankih in je največkrat predmet žolčne kritike. Dejstvo je, da se ta problem rešuje prepočasno, zlasti v Celju, kjer je močna industrija in se številni delavci vozijo na delo iz oddaljenih krajev. To so splošne, načelne ugotovitve, ki pa vendar narekujejo, da bo treba čim prej nekaj ukreniti. Pobude so tu, le začeti je treba.

NAJVEČ ABONENTOV SE HRANI V GOSTILNAH

Pozanimali smo se na merodajnih mestih, kakšni so problemi družbene prehrane v celjskem okraju in kako jih nameravajo rešiti. Poglejmo najprej, kakšno je stanje na tem področju, o katerem se toliko govori.

V celjskem okraju je po podatkih Okrajne gostinske zbornice vsega skupaj 3152 abonentov. Največ jih je v Celju, in sicer 1705, potem sledijo šostanjska občina s 561 abonentom, žalska s 307, konjiška s 166, bivša šmarska s 156, laška s 152 in moziška s 115 abonentov.

Zanimivo je, da se največ abonentov hrani v gostinskih obratih. V 42 gostilnah je na hrani 2337 abonentov, medtem ko se komaj 815 abonentov hrani v osmih menzah podjetij. Največ abonentov prejema samo kosila, večerje uživa le nekaj nad 1000 abonentov, zajtrke pa komaj nekaj nad 500. Poleg že naštetega, prejema v industrijskih podjetjih okoli 2000 delavcev topli obrok hrane v obliki malice. Ta slika pa ni povsem točna, če upoštevamo, da so tu zajeti le tisti gostinski obrati, ki imajo najmanj 20 abonentov na hrani. Če bi zajeli še gostilne v manjših krajih, ki prehranjujejo predvsem prosvetne delavce, poštne uradnike ter pripadnike LM, bi bilo to število nekaj višje.

NEZADOSTNA DRUŽBENA PREHRANA

Kljub temu pa nam ti podatki zgovorno govorijo, da je družbena prehrana zlasti v Celju in industrijskih središčih še dokaj pomanjkljiva. Število abonentov je namreč v primerjavi s številom zaposlenih neverjetno nizko in ni v skladu s potrebami, zlasti, če upoštevamo, da je veliko družin, kjer sta zaposlena mož in žena in dokaj samcev, ki bi se v večini primerov prav

večjo izbiro svežih ter na pol predelanih živil. Ker se v gostinskih obratih hranijo predvsem uslužbenci in lažji delavci, je po mnenju Gostinske zbornice hrana v večini primerov primerna.

V MENZAH JE STANJE SLABŠE

Glede prehrane v menzah delovnih kolektivov pa je stanje slabše. V teh menzah je čuti pomanjkanje strokovnega kuhinjskega osebja, razen tega pa ponekod ustanovitelj teh obratov ne skrbe dovolj, da bi ti obrati nudili delavcem okusno in po kalorijah izdatno hrano. Hrano po navadi pripravljajo dokaj nestrokovno in so kritike delavcev največkrat upravičene.

Predstavniki gostinske zbornice, ki so pregledovali te obrate, so videli tudi primere, kjer so ostala pri mnogih na krožnikih jedila, čeprav so prišli delavci po napornem delu v menzo in so bili potrebni močnega okrepčila. Zaradi enoličnosti obrokov so mnogi delavci menze zapustili in se raje hranijo pri kmetih. Tudi tople malice niso dobro

ta teden * ta teden * ta teden

pripravljene, saj so po navadi skope v izbiri in pomanjkljive v kvaliteti. Prav tako ne nudijo dovolj izbire okrepčevalnice v posameznih tovarnah.

NEZADOVOLJIVA PREHRANA ZLASTI V VELENJU

Vsekakor je zaenkrat najslabše stanje v Velenju, kjer številni rudarji nimajo sodobno urejene menze, da bi jim nudila takšno izbiro hrane, ki bi ustrezala njihovim potrebam. Ta problem so rudarji nakazali tudi v anketi, ki jo je pred meseci razpisal Okrajni sindikalni svet skupaj z Okrajno gostinsko zbornico.

Pobude so tu - le začeti je treba

kazala, da se precej delavcev zanima za družbeno prehrano. Mnogi med njimi so tudi napisali v opombi koristne nasvete za izboljšanje prehrane v že obstoječih menzah.

KAJ MENIJO VELENJSKI RUDARJI...

Za ilustracijo naj navedemo kaj so na anketo odgovorili velenjski rudarji ter delavci Tovarne emajlirane posode v Celju. Od sprejetih 1500 anketnih listov so jih velenjski rudarji vrnili 936. Od teh je bilo 655 listov izpolnjenih, medtem ko so 281 anketnih listov vrnili praznih. Od tistih, ki so anketni list izpolnili, jih je 375 izrazilo željo, da bi se hranili v menzi, medtem ko jih je 280 odgovorilo negativno. Za zajtrk jih je bilo komaj 5, za kosilo 89, za večerjo pa komaj 14. Največ jih je bilo za toplo malico, in sicer 511. V obratu se želijo hraniti 403, 70 pa bi nosilo hrano domov. Med anketiranci so 104, ki se zavzemajo za povprečni obrok, komaj 41 pa je takih, ki si žele kvalitetnejšo hrano. Toplo malico po 60 dinarjev bi jemalo 180 anketirancev, cenejšo malico, za katero plača podjetje polovico, pa bi uživalo 400 anketirancev. Tako menijo velenjski rudarji.

- NEKAJ MNENJ O PROBLEMIH DRUŽBENE PREHRANE
- SLABO ZANIMANJE ZA ANKETO
- KAKŠNO JE STANJE DOSLEJ
- KRITIKA, KER NI MENZ — HKRATI PA JE ZANJE PREMAJHNO ZANIMANJE
- SODOBNI OBRATI DRUŽBENE PREHRANE V CELJU NA VIDIKU
- KAJ PREDLAGA OKRAJNA GOSTINSKA ZBORNICA

se lotili tudi tega vprašanja. V osnutku perspektivnega načrta, ki ga bodo predložili občinskemu ljudskemu odboru, sta oba sveta predvidela v Celju gradnjo dveh sodobnih obratov družbene prehrane. Eden bo v Gaberju in bo služil predvsem potrebam delavcev, ki so zaposleni v tamkajšnjih podjetjih, drugi pa na Dolgem polju, ki bo nudil predvsem prehrano delavcem tovarne Metka, Aero, Etol ter seveda tudi drugim. Izgradnja teh obratov bo končana v dveh letih, osnutek pa predvideva za gradnjo obeh obratov 120 milijonov din, predvsem iz sredstev zainteresiranih podjetij. Za gradnjo teh dveh obratov so že imenovali gradbene odbore, ki so že začeli delati.

KAJ PRAVI TOVARIŠ GOLC...

V pogovoru s predsednikom gradbenega odbora za obrat družbene prehrane v Gaberju tov. Edijem Golcem smo zvedeli nekaj podrobnosti o tem. On meni, da bo obrat dograjen že do konca prihodnjega leta. V treh tednih bodo gotovi načrti, ki jih izdeluje arhitekt Novinek v Ljubljani. Zaenkrat ima odbor na razpolago 20 milijonov din, ki jih je dala celjska občina, za 10 milijonov pa bodo najeli posojila. Z gradnjo bodo začeli čim bodo načrti odobreni, najkasneje pa spomladi. Ves obrat bo sodobno urejen in bo nudil tople obroke za 1500 ljudi. V njem bodo nudili usluge na različne načine (postrežba, samopostrežba, odnašanje hrane na domove in v tovarne), hrana pa bo sodobno pripravljena ter sorazmerno poceni, ker bodo del stroškov krila zainteresirana podjetja.

To je vsekakor razveseljujoča novica za mnoge Celjane, čeprav to ne bo že kar jutri.

Tajnik gostinske zbornice tov. Rižner: V CELJU SO ŠE NEIZČRPANE MOŽNOSTI

Do takrat pa menijo pri Okrajni gostinski zbornici, da bi bilo potrebno obstoječe obrate družbene prehrane izboljšati in družbeno prehrano razširiti, ker so vse možnosti za to.

Po pripovedovanju tajnika zbornice tov. Rižnerja so še možnosti, da bi go-

stinska podjetja v Celju sprejela abonentne, kljub temu, da se po mestu širijo glasovi, da abonentov nikjer več ne sprejmejo. Trenutno se hrani v menzah podjetij okoli 300 abonentov, okoli 1400 pa v gostinskih obratih. Pri »Pošti« bi jih še sprejeli okoli 200. Ljudska restavracija pa še 100 do 150. Torej možnosti prehrane v Celju so zaenkrat še neizčrpne, kljub jadikovanju nekaterih. Hrana pa je cenena, okusna in zadostna, saj vsebuje po zahtevanju tov. Rižnerja 3200 kalorij in veljajo 3 obroki na dan povprečno 192 din. Po njegovem mnenju nudi zlasti restavracija Pošta okusno in pestro pripravljene jedi. Upravnik te restavracije, tov. Planinšek, pa je pripravljen nuditi resnim interesantom celo en brezplačen obrok, da se sami osebno prepričajo o tem.

ŠE NEKAJ KORISTNIH POBUD

Ce še to ne bi zadostovalo menijo pri gostinski zbornici, da so pripravljene organizirati prevoz toplih obrokov hrane v podjetja. Obroke bi pripravljala restavracija Pošta, podjetja bi le morala javiti občinskemu sindikalnemu svetu potrebe in nabaviti posode, ki se lahko kupijo pri TEP in niso predrage. To pobudo je vsekakor za pozdraviti, saj bi zainteresiranim delavcem v podjetjih zlasti v zimskih mesecih prav dobrodošla.

V tem smislu je celjska gostinska zbornica pred dnevi tudi poslala pismo Okrajnemu sindikalnemu svetu in Okr. odboru SZDL v Celju, da bi z njihovo pomočjo zainteresirala merodajne ljudi v celjskih delovnih kolektivih za probleme družbene prehrane. V pismu je še nekaj koristnih pobud. Med najvažnejše sodi pobuda za čim boljše ureditev že obstoječih menz pri naših podjetjih, dalje, da bi pri menzah čim prej ustanovili svete abonentov, pri velenjskem rudniku pa izboljšali prehrano rudarjev zaenkrat z minimalno preureditvijo gostilne Rudar in z organizacijo okrepčevalnic pri vhodnih jaskih. Kasneje bo vsekakor potrebno tudi v Velenju misliti na izgradnjo sodobnega obrata za množično prehrano.

-ma-

»Kaj pa ti revež, na cestnem kamnu?« »Obljube jem!«

gotovo hranili v menzah, če bi te obstajale in če bi v njih hrana odgovarjala.

CENE IN KVALITETA HRANE V GOSTINSKIH OBRATIH

Cena hrane na splošno sicer ni previsoka, vendar je še marsikje po količini in kvaliteti nezadostna. V gostinskih obratih so bile cene v letošnjem letu približno takšne: zajtrk je veljal od 15 do 25 din, topli obrok od 25 do 35 din, kosilo od 60 do 115 din ter večerja 45 do 75 dinarjev. Razlike med najnižjo in najvišjo ceno so razmeroma velike. Na njih je vplivala predvsem kvaliteta jedil, razen tega pa še način postrežbe ter višina podpore, ki jo je dobival obrat družbene prehrane od podjetja. Gostinski obrati, ki prehranjujejo abonentne, pa so oproščeni plačevanja dela občinskega prometnega davka v višini od 5 do 10%. S to razliko krijejo večji del režijskih stroškov in plač osebja tako, da plačajo abonentni največkrat le materialne stroške.

V gostinskih obratih je hrana po kalorijski in kalorični vrednosti dokaj zadovoljiva in zadošča potrebam umskega in lažjega delavca. Vsaj tako pravijo na okrajni gostinski zbornici, ki so pregledali gostinske obrate. Tudi glede pestrosti jedil ni kaj reči, saj je po navadi kosilo sestavljeno iz juhe, mesa in dveh prikuh. Izračunano je, da prejmejo abonentni na dan od 2700 do 3200 kalorij, vendar pa še ne moremo govoriti o povsem sodobnem načinu prehrane, ki bi zagotavljal tudi biološko in vitaminsko pravilno prehrano. Da bi to dosegli, bo potrebno usposobiti osebe, ki hrano pripravljajo, ter prevzgojiti tudi abonentne, da bi se navadili na nov način prehrane. Za sodobnejšo prehrano pa bo potrebno imeti na zalogi tudi

To kaže, da bomo morali problemu družbene prehrane posvetiti večjo pozornost. Sama okrajna gostinska zbornica ne bo temu kos. Pri tem bodo morale pomagati vse politične organizacije, predvsem pa sindikalne podružnice v podjetjih ter delavski sveti, da bi se tako stanje čimprej popravilo. Kajti zadostna in zdrava prehrana je osnovni pogoj za višjo delovno storilnost, za zdravje in zadovoljstvo zaposlenih, kar v nemajhnih meri prav tako vpliva na večji učinek pri delu.

KAJ JE POKAZALA ANKETA?

Okrajna gostinska zbornica in Okr. sindikalni svet se važnosti družbene prehrane prav dobro zavedata ter skušata ta problem v mejah možnosti tudi čimprej spraviti z mrtve točke. Da bi ugotovila kakšno je stanje glede družbene prehrane v posameznih podjetjih ter kakšne so potrebe, sta oba foruma že v avgustu razpisala anketo o potrebah po družbeni prehrani. Ankete liste so bile razposlane vsem podjetjem v okraju s prošnjo, da bi sindikalne podružnice ter delavski sveti o tem vprašanju razpravljali ter anketne liste porazdelili med delavce.

Vendar odziv na anketo je bil dokaj slab, ker so v mnogih primerih sindikalne podružnice anketne liste porazdelile članstvu, nihče se pa potem za to ni več brigal. Tudi delavski sveti, ki bi morali to akcijo podpreti, v marsikaterem podjetju o tem niti razpravljali niso. Zaradi tako hladnega odnosa do te akcije je bilo od 10.000 razposlanih anketnih listov vrnjenih komaj ena tretjina. Pa še od teh so bili številni listi neizpolnjeni. Od številnih podjetij v celjskem okraju so anketo izpolnili le v nekaterih delovnih kolektivih. Zato podatki ankete na žalost niso popolni, vendar pa je anketa po-

Pred sadno sušilnico v Lesičnem je že od septembra živo. Zadrudniki dovažajo sadje zdaj na Polano zdaj v Lesično, da bi ga spravili v denar, za katerega je na Kozjanskem bolj trda.

»Nekateri pravijo, da se je letos sadjarstvo slabo obneslo, ker so cene sadju prenizke, sem nagovoril upravnika tov. Franca Vontčino, ki je pravkar prihliel s popisovanj kooperacijske pšenice. »Je že res, da je cena nižja, kakor druga leta, zato je pa tudi pridelek marsikje enkrat večji. Kjer jabolka niso obrodila, so bila zato hruskova drevesa natripana s plodovi. Ne gre torej toliko za nizke cene, temveč predvsem za odkup presežka. Pri nas smo imeli dovolj zgodnjih jabolk, po katerih je bilo malo povpraševanja. Letos v septembru so v izobilju obrodile hruske, slive, grozdje, ponekod tudi breskve. Zaradi tega je bila potrošnja zgodnjih jabolk manjša. Zgodnje sadje, kakršno gojijo zlasti v našem okolišu, ni trpežno, se kmalu pokvari, da daljšega prevažanja ne prenese.

Navzlic raznim težočam smo uspeli, da smo postavili na trg tudi večjo ko-

ličino zgodnjih jabolk. Pomagali smo sadjarjem, kolikor smo le mogli. Zato smo tudi za sušilnico odkupovali zgodnje sadje. Toda ni vsako sadje porabno, nekatero počrni in posušeno ni za trg. Odjemalce suhega sadja smo si že zagotovili. Tudi sadjarjem nudimo priložnost, da v sušilnici posušijo sadje za svoje potrebe, pri čemer jim računamo le toliko, da krijemo režijske stroške. Naša sušilnica je dosti premajhna in bi sodila za manjšo vaško skupnost, ne pa za zadržni okoliš. Sadja bomo mogli posušiti le 40 ton, se pravi, da bo suhega 4 tone, dejansko pa bi bila potrebna trikrat večja zmogljivost. Odpadke, ki ostanejo pri rezanju sadja v krhlje, porabimo za krmiljenje živine, predvsem ščetincev. Za zimsko jabolka nismo v zadregi. Ceno odloča seveda kakovost. Sadjarji so sami ugotovili razliko med zanemarjenim in negovanim drevjem in se oprečali, da je čiščenje in škropljenje sadnega drevja močno vplivalo na razvoj in lepoto plodov. Letošnja vrhunska letina nas je torej poučila v marsičem, posebno v izbiri kakovostnih sort, za katere po-

vpraševanje ne bo nikoli ponehalo. Dala nam je pobudo, da bomo sadjarstvo še bolj pospeševali, je končal tovariš upravnik.

-p-

NI VAŽNO KDO, NE KJE?

Drži pa, da marsikdo in marsikje!

O SADNI KUPČIJI

(Glas izpod Bohorja)

Skrb za industrijsko mladino

V Velenju je v Industrijski šoli nad 100 mladincev, ki obetajo dober strokovni kader za velenjski rudnik. Sola in rudnik pa ne skrbita samo za strokovno usposabljanje mladine. Pred dnevi so povabili vse te mladince na posvet

ELEKTRIFIKACIJA LOGARSKÉ DOLINE

Po zaslugi Celjske turistične zveze je že bil izdelan načrt za elektrifikacijo Logarske doline. To je lep uspeh, ob katerem pa se poraja vprašanje, kdaj bo zaživel krajevni elektrifikacijski odbor, ki bi moral biti pri realizaciji načrtov glavni pobudnik. Upajmo, da ne bo zaspal?

s predstavniki množičnih organizacij in sklenjeno je bilo, naj bi se mladinci vključili v vse mogoče sekcije. Najbolj jih zanima tehnika in zgleda, da bo v avto-moto in modelarskem krožku najbolj živo.

Uprava šole skrbi za zdravo izvenšolsko razvedrilo mladine. Tako so se v kratkem času naučili igrati šah vsi mladinci. Na šoli pa snujejo tudi pevske zbor in jazz. Tako bodo ti mladinci postali tudi dobri družbeni delavci, ki bodo nadomestili stare, ki odhajajo v pokoj. Zato je prav, da vodstvo rudnika z množičnimi organizacijami posveča prav vzgoji gojencev v industrijski šoli toliko pozornosti.

Olimje - zgodovinska znamenitost

Grad in Franciskova kapelica v Olimju sodita v redke zgodovinske znamenitosti na področju celjskega okraja in v Sloveniji sploh. Tu je stal grad že pred več kot 900 leti, v tem ko sedanji nosi letnico 1550. Največja zanimivost je stara lekarna in pritličje levega okroglega stolpa. Stara lekarna je v celoti restavrirana in privabi s svojimi freskami vsako leto številne obiskovalce. V Franciskovi kapelici najdemo tudi sliko olimjske lekarnice. Slika je bila izdelana 1766. leta.

Izpopolnjena praznina na tej strani

Vsakemu bralcu, ki se količkar zanimala za kulturno življenje pri nas, zlasti pa za kulturni profil središča našega okraja, ni ostala nezapažena vrzel na kulturni strani našega lista. Stihski priliv čtiva za naš »Kulturni obzorik« je še bolj razvodenelo dejstvo, da je prejšnja leta zelo dosledno recenzijsko spremljanje našega poklicnega gledališča pred dobrim letom nenkrat prenehalo. Vzrokov za to je bilo več.

Poslanstvo gledališča (in če hočemo tudi časopisa) pa je vsekakor nad vsemi temi vzročki. Mislim, da bi pripomnel, ali imamo v Celju kritika, ki bi bil »sposoben« ocenjevati delo našega poklicnega ansambla z ene strani ter »če je vredno« izpostavljati se reagiranju posameznikov na izrečeno mnenje, v interesu naše kulturne javnosti ne smeli prisojati primarne priznanka. Dasi ravno je videz tak, je vendarle varljivo, kajti poglaviti in odlučujoči vzrok za nastalo vrzel je treba iskati v objektivnih težavah.

S posameznimi recenzijami (izpod peresa različnih kritikov) je bil od časa do časa ubigane vzbujajoč molk sicer prekinjen. To pa je premalo spričo dejstva, da daje Slov. ljudsko gledališče v Celju sistematično in programsko svoj delež v kulturno razgibanost Celja, celotnega okraja in čez meje našega ožjega območja.

Nenormalno je, da bi naš list, namenjen delovnim množicam istega področja, ki predstavlja širok auditorij celjskemu gledališču, še vnaprej tako stihjsko, odvisno od slučajev in trenutnih možnosti spremljal delo celjske gledališke hiše. Prav tako si ne morem predstavljati, da bi gledališki kolektiv brez nadaljnjega lahko pogrešal odmev svoje ustvarjalnosti ravno na straneh domačega lista.

V zadnji in v začetku letošnje sezone je imel »Celjski tednik« v pogledu kritikov slabo srečo. Ta nesreča (ker je sreča bila slaba) pa ni bila v tem, da bi pri naših sodelavcih pogrešali karkoli, kar daje recenzorju v roke legitimacijo zrelosti, doraslosti in sposobnosti. Ocene Berta Zavodnika, Pristovskega in Borivoja Vudlerja so vnašale pestrost mnenj v naše stolpce. Bralci so spričo menjav, v katere smo bili prisiljeni, lahko tehtali in ocenjevali ne samo gledališki ansambel, temveč tudi kritike same. Če je bilo na tem kaj novega in koristnega, potem to ni bil plod določenega hotenja, temveč rezultat »višje sile«, kajti naše mlade kritike je življenjska pot zapovrstjo odtrgala od sodelovanja (vojaščina, inozemstvo, študij).

Vsa ta dejstva so nas napotila ponovno k dolgoletnemu kritiku celjskega svetišča Talijskega, profesorju Tinetu Orlu, ki je pred leti na lastno željo izpregel spričo preobilice dela in v korist rasti ter afirmacije mladih moči. Recenzije profesorja Orla bodo zopet prišle pred oči naših bralcev in bodoči kronist kulturnega življenja v Celju ne bo več z nevoljo obračal strani Celjskega tednika.

Sporazumno z redakcijo Radia Celje bomo v letošnji gledališki sezoni poobjavljali kritike, ki jih za radio piše

Trgovina z živili
»PRI GLEDALIŠČU, CELJE«
razpisuje delovno mesto
TRGOVSKEGA
POMOČNIKA—CE

Mlajše moči imajo prednost. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. Ponudbi je priložiti spričevalo o opravljenem izpitu.

Marin Držić:

DUNDO MAROJE

[Nekaj misli in vtisov ob premieri 1. 10. 1958]

Ob napovedovanju repertoarja za tekočo sezono je nepodpisani člankar v Celjskem tedniku obupan in grenak ugotovil, da Celje ne premore enega samega človeka, ki bi utegnil pisati gledališko kritiko. Ali je bila ta ugotovitev sama sebi namen, ne morem vedeti. Da bi vsebovala pobudo po tisti formuli: »Naj zdaj poskusi, kdor se upa«, tudi ne verjamem, saj so gledališču in celjski kulturni javnosti pri roki drugačna pobudna sredstva, ne samo prekanjeno izzivanje na korajžo. Verjetno se je člankar zatekel v to resignacijo ob pogledu na našo kritiko sploh in ob misli, da je dobra, predvsem pa poštena kritika zelo redka in težko dosegljiva vrednota. Posebno zato, ker je kritika težko dobra, če ni poštena. Če pa je samo poštena in ne izpričuje obnem tudi sposobnosti za zunanjo in notranjo podobo gledališke predstave, pa tudi ni vse prav, kajti za kritiko je potrebno oboje: znanje in ljubezen do resnice, vednost in strah pred hinavskim izvijanjem in zavijanjem.

Z drugo besedo, kritiko in posebej gledališko kritiko pisati ni prijetno. Presoditi, soditi, opredeliti in oceniti in včasih obsoditi je treba naporno delo igralskega ansambla, na hitro in površno ugotoviti, ali je igra uspela ali ne in to ne glede na dolgotrajno resno režiserjevo in igralsko delo, ne glede na občutljivost gledaliških ljudi, ki bi v svojih vlogah radi ustvarili nepozabne, impresivne, večne like. To se pravi, da je za kritiko treba tudi nekaj poguma.

B. Borko, vsekakor znamenit slovenski publicist, je nekoč zapisal: »Poštena volja in čista vest je prva zapoved. Od tega imajo tudi ustvarjajoči umetniki svoj bene, četudi v poročilu

ni velike učenosti in duhovite analize. Greh pa je, če je pod učenostjo in analizo slaba, nepoštena volja.« Borko meni s tem, da kritik ne imej postranskih namenov, marveč napiši to, kar vidi, čuti, sliši. Dober okus, široko znanje, morda pasivni umetniški čut, bogme, kritikov, ki bi poleg pošteno volje, imeli še vse to, res ni veliko.

Ne pri nas in ne drugod. Zato tiste tožbe Celjskemu tedniku ne štejem v zlo, mi pa poskusimo ob kratkem zapisati nekaj vtisov o starem in večno mladem Dundu Maroju, ki vedno znova prihaja na oder iz razvalin minulih časov. Kdo bi ga ne bil vesel, ko prihaja takole brez ozirov na razne modne enodnevne, brez ozira na moderni okus in sodobni duh, saj vsebuje toliko trajne, neuničljive človečnosti, da se zlahka mimo modernih zahtev zrine na oder.

Carnevale, karneval, zdravstvuj, mesoi, nam govori galerija Držićevih tipov. Kar po vrsti: Skof Pomet, Tudeškov služabnik, ki bi za denar vse storil, zares vse, samo da ne bi trpel ne lakote ne žeje. Vesel je življenja in svoje bistre glave, ki dobro ve, da kdor jezika spara, kruha strada. In Pometu — Skofu šviga jezik kakor oši zadek. Dober je bil Skof, vseh nam je bil. Dunda Maroje, stari oderuh in skoprtinež je nepogrešljiva oseba človeških komedij in človeške komedije, ki jo srečujemo dan za dnem. Bačku je treba prikimati. Igral je trdno, premišljeno, v besedi, ki mu je zvenela kakor jeklo, in v kretnji, s katero je posnel priznan, dober klis. Erženov Maro je bil tak — no, kakšen pa naj bo takle dalmatinski fičfirič, ki je privandral v Rim, da požene očetov priskoparjeni in prigoljufani denar; špa-

rovec je našel svojega čerovca in stvar je v redu. Čerovec je čerovec, samopašen veseljak, zdravoučen, brez predsodkov, človeška natura, ki se je iztrgala iz vajeti in zdaj uživa kakor junec v detelji — pa ne za dolgo; uzda in brzda kmalu pride za njim v obliki Pere in Strine, ki sta jo posebili Breda Pugljeva in Klio Čuha-Maverjeva, in seveda v obliki očeta, ki mu je zdajci za petami s trdo roko in prekanjeno glavjo. Njegov služabnik Jeršinov Popiva, Pometov dvoček, je drugo vrele soli, ki nam z njo Držić pamet soli. Pomet in Popiva, dva živa, mesena, pogumna, polnokrvna moža dejanja, zato moža prihodnosti, plebejca med in nad mehkonomimi plemiči, ki z vsemi svojimi besedami, ukrepi, uspehi in neuspehi kažejo, da bo človek njune sorte prevzel v družbi mesto, ki mu gre. Ali ni to plastično prikazal smešni Tudeško, ki ga je podal Trpin? Kaj je še ostalo od plemiča? Kakor oskubljen petelin je, ki so ga pozabili kopuniti. Osmešeno je plemstvo zares trde, nemške glave. Prav je tako. Svoj delež k temu doprinašata tudi Laura in Petro-njela, ki ju prikupno oživljata Perova in Goršičeva, ljubeznivo in zakonito pohujšanje, nad katerim se ni spodtikati, kajti taki so bili časi in navade, o tēpora, o mōres!

Omenimo še Strnadovega Bokčila, Marojevega služabnika, ki sicer ni kos Pometu in Popivi, saj bi ga skoraj šteli med »revčke na duhu«, pa vendarle robato terja svoj prostor na soncu, ki mu ga krati skopek Dunda, in oznaži svojo pravico do spodobnega, dostojnega življenja, do svoje zaslužene mere v jedachi, pijači in plačilu. Dalje Dolinarjevega oštirja, ki je — ej, moral bi ga posnemati prenekeri! današnji oštir ali gostinec, ki meni, da po zmagi delovnega ljudstva napram gostu ni treba biti več ustrežljiv. Ustrežljivost spada k stvari, k poklicni vsebini slej ko prej. Dolinar pa je pridolal zraven še laški temperament, ta pa ima drugo mero. Omenimo še Sandija, ki ga je z bogatim igralskim izrazom oživljal Jože Pristov, impresivna prikazen, ki ti zbudi marsikatero misel in sodbo o skoro dvatisočletnem evropskem antisemitizmu. Sodelovali so še Penko, ki je podal častiljivega Ondarda, Sedej z oblastnim stražnikom in še nekaj drugih.

Režiral je Branko Gombač. Iz povedanega je že razvidno, kaj je hotel v komediji predvsem poudariti in kakšen je bil njegov koncept. Ni mu bilo do novotarjenja, tu je Držić in njegov svet, štiri sto let je med njim in nami, zato naj spregovori s svojim pravim obrazom in v svojem okolju. Zato je bila Jovanovičeva scena slikovita, bogata, hotela nam je na majhnem prostoru dati priložnost, da se pasemo na renesančnih obokih, balkoni in stebrih, nudila pa je tudi dovolj za ritem in plastiko igranja.

Ali sem s tem vse povedal, v tem smislu, kakor govori uvod v to gledališko poročilo? Ne vse. Zato še malo potrpljenja: Imel sem vtis, da je v igri preveč energije, preveč fizične sile. Če lahko govorimo pri igri o povprečni glasnosti, se ne morem znebiti vtisa, da je šla precej nad potrebno mero morebiti zato, ker je tako vneto iskala izrazno moč. Ta bi si morala bolj prizadevati za renesančnim ravnesveto med vsebino in obliko, s katerim bi zasnovala temelje določeni monumentalnosti. Tako pa jo je zapeljalo k bombastičnosti in pretirani afektaciji, ta pa je spodbudila marsikatero možnost, da bi igra nudila harmoničnem vtisu. Naj okorno povem: Igra je šla po svojem slogu bolj v barok, navzven, v zunanost.

To je bilo — vsaj po vtisu na premieri — skoro usodno, kajti tržaški dialekt, za nas dragoceno, ki naj se zmerom ohranja, živi, razvija in potrjuje naš življenj na tem delu jadranske obale, je za velik del celjske publike vendarle zahtevna reč. Kar škoda se mi je zdelo skrbnega in nelahkega dela Celjana Hartmanal Pri količak hitrega tempu in preveliki glasnosti, ki je povzročala sem in tja nejasno artikulacijo, je avditorij slabo sledil in posledice seve niso bile za oder ugodne. Ogromno delo sta opravila lektor in njegov asistent zato, da bi tržaščina zaživela v vsej svoji mediteranski zvočnosti, melodiji, dikciji in kadenci. Saj ne rečem, zaživela je, »ma ne toku«, kakor bi želel ljubitelj in častitelj živega jezika. Na boljsem so bili seve igralci šarž, ti so še kar zdržali. Teže pa je igrati Tržačana blizu tri ure zdržema. Zato ni dovolj samo poslušati in igralski talent, marveč še posebna ljubezen, poseben občutek, znanje, veselje in še okus.

Sicer pa — pridite in pogledjte. To, kar sem povedal neljubega, nisem povedal zato, da bi jermal veselje komurkoli, najmanj pa publiki. Pa tudi ansamblu in režiserju ne, ki obema želim za tekočo sezono čim več uspehov, čim več osebnih in kolektivnih dosežkov.

Ob ustanovitvi slovensko-hrvatske šole v Rogatcu

Slovensko in hrvatsko prebivalstvo ob zgornjem toku Sotle je že dalje časa iskalo medsebojne gospodarske in kulturne stike. Toda tekom stoletij naše zgodovine so se pojavljali razni domači in tuji gospodarji in oblastniki, ki jim ni bilo po godu ta težnja obsojalskega človeka. V interesu svojih osebnih koristi so si delili med seboj zemljo slovenskega in hrvatskega kmeta ter hujskali enega proti drugemu. Tako se vrste momenti, ko se zblizujejo ljudske množice z obeh bregov Sotle, ter momenti, ko se raznim domačim in tujim izkoriščevalcem posreči, da zrahljajo bratske vez. Tako se je uveljavilo in zakoreninilo med enimi in drugimi prebivalci gornjega Obsotelja trenje, v zvezi z njim pa nacionalni šovinizem.

S to žalostno preteklostjo je v glavnem obračunala že naša ljudska revolucija, do končnega obračuna te dediščine preteklosti pa je prišlo v tem predelu Obsotelja letošnje poletje, ko so se sestali predstavniki obeh občin — Rogaske Slatine in Pregrada v Rogatcu. Na tem sestanku so obravnavali skupne gospodarske in kulturne probleme obeh občin. Zedinili so se, da je potrebno pripraviti za Rogatec urbanistični načrt, ker ta kraj postaja gospodarsko središče tako za slovensko kakor tudi hrvaško okolico. Nadalje so ugotovili, da je vprašanje regulacije Sotle, zgraditev cest in mostov skupen problem, ki živo zadeva prebivalstvo desnega in levega dela Sotle. Sklenili so tudi, da naj se za Rogatec ustanovi samostojna stanovajska skupnost, ki naj v koordinaciji z obema ljudskima odboroma rešuje stanovajski problem Rogatca in Straže, ki že sedaj raste v enotno naselje.

Važen sklep te seje — ki pa je danes že realiziran — je tudi bil, da se ustanovi centralna slovensko-hrvatska osnovna šola v Rogatcu. Glavna pobudnika te zamisli sta bila predsednika obeh občin (tovariša Dublšek iz Pregrada in Lojze Krivec iz Rogaske Slatine).

Prosveetni delavci žalske občine so zborovali

Pred kratkim je bilo sindikalno zborovanje prosvetnih delavcev občine Zalec. Preko sto učiteljev in profesorjev se je zbralo v dvorani Hmeljarskega doma. Zborovanja pa so se udeležili tudi najvidnejši predstavniki občinskega ljudskega odbora.

Uvodoma je imel referat predsednik društva — tovariš Stane Pejovnik. Takih referatov si prosvetni delavci še želijo. V njem je bilo nanašanih nešteto pozitivnih pa tudi negativnih strani, ki spremljajo danes novo reformirano šolo. Prikazal je jasno sliko današnjega stanja šol v občini, nenehnega prizadevanja vseh prosvetnih delavcev za resnično, življensko šolo. Treba pa bo, je poudaril tovariš predsednik, še mnogo truda, naporov, finančnih izdatkov in še drugih vsehstranskih prizadevanj, da bo naša šola resnično taka, kakršno si želi, oziroma jo narekuje naša socialistična stvarnost.

Organizatorji so na polno razumevanje te zamisli naleteli tudi pri višjih forumih naše ljudske oblasti. Velik prijatelj in pokrovitelj šole, kjer bi se skupno vzgajali slovenski in hrvaški otroci, je bil tov. Boris Kraigher, nadalje tov. Riko Jerman, predsednik OLO Celje, Vojko Simončič, načelnik tajništva za šolstvo in drugi. Pomoč pa so nudili tudi predstavniki ljudske oblasti iz Krapine in Zagreba.

Tehnične in organizacijske priprave so se sicer nekoliko zavlekle, so pa vendarle rodile sad. V oktobru je bila otvoritev slovensko-hrvatske šole v Rogatcu. Učitelje, ki uče v hrvaških oddelkih novo ustanovljene šole, prisrčno pozdravljamo v naši sredini in želimo celotnemu kolektivu, s tovarišem upraviteljem na čelu, polno uspeha pri njihovem težkem delu.

Med pripravami za ustanovitev nave-

dene šole pa so se pojavile tudi težnje po najtesnejšem sodelovanju med hrvaškimi in slovenskimi prosvetnimi delavci. In tako je prišlo tudi do skupnega zborovanja slovenskih in hrvaških prosvetnih delavcev v Rogaske Slatine. Iz občine Pregrada je prišlo 66 prosvetnih delavcev, iz Rogaske Slatine pa 54. Kot gostje pa so se zborovanja udeležili še zastopniki ljudske oblasti in predstavniki tajništva za šolstvo ter Svetov za prosveto in kulturo obeh občin in okraja.

Na zborovanju je tov. Leka iz Zagreba orisal zbranim prosvetnim delavcem pomen in organizacijske osnove reformirane osnovne šole. Zanimivemu predavanju je sledila živahna razprava. Tako so se na tem prvem skupnem zborovanju naša bratska srca, spoznali so se slovenski in hrvaški kolegi ter se v lepem tovariškem tonu pomenili o skupnih problemih in težavah. R. D.

Uzc

77 mladinskih zborovodij celjskega okraja, ki jih je letošnji okrajni mladinski festival združil v tovariški, idejno čvrst in tvoren delovni kolektiv, je ob zaključku izrazilo željo in voljo, da bi jih ideja, cilji in nameni I. okrajnega mladinskega festivala povezovali še naprej v napreden pevsko-vzgojiteljski in pevsko-studijski aktiv. Ta aktiv naj bi sprejel obliko mešanega pevskega zbora prosvetnih delavcev celjskega okraja. Zamišljal se je bil ustanovljen iniciativni odbor, ki je pripravil vse, da bi to novo ljudsko prosvetno telo dobilo društveno in pravno obliko.

Referat tovariša Pejovnika je izzval živahno diskusijo. Opaziti je bilo med diskutanti tudi mlade ljudi, kar je znak, da se tudi mlajši učitelji živo zanimajo za probleme šolstva in prosvetnih delavcev.

Vsi navzoči so bili iskreno veseli tridnevne ekskurzije v severne predele Italije. Hvaležni so ObLO Zalec, ki je dal precejšen znesek v te namene. Po izvolitvi novega odbora je bilo pri slučajnostih največ govora o ideološkem študiju članstva. Mnogi so menili, da se je v zadnjem času malo študiralo in da nekateri prosvetni delavci niso bili seznanjeni z najosnovnejšimi uredbami in zakoni. Se posebej je bilo poudarjeno, da mora vsak posamezen kolektiv dobro preštudirati zakon o šolski reformi in sploh vse uredbe in zakone, ki zadevajo šolo in prosvetne delavce.

Iniciatorji pa se pri svojem delu niso zadržali le pri formalni strani ustanavljanja novega pevskega društva, temveč so v smislu njegovega programa že izvedli prvi pevovodski tečaj. Nepričakovani uspeh in zadovoljstvo udeležencev je željo po trajnem učiteljskem pevskem kolektivu še povečalo ter korake k njegovi ustanovitvi pospešilo: konec preteklega tedna je prišlo do ustanovnega občnega zbora. Tudi ob tej priložnosti je bilo postavljeno na prvo mesto tvorno delo, zakaj za uvod so popoldne istega dne pripravili že prvo pevsko vajo, za moški del pod vodstvom ravnatelja Egona Kuneja, za ženski del pa pod vodstvom Jurčeta Vrežeta. Večerni del občnega zbora je potemtakem pomenil le še formalno potrditev že začete dela in podaljšanje »mandatne dobe« dosedanjemu strokovnemu vodstvu Kunej—Ferline—Vreže ter ne nazadnje predsedniku Andreju Svetku, ki se je vse do sedaj izkazal z zgledno naklonjenostjo in zavestjo za učiteljski pevski zbor.

Skupščinarji — okrog 80 po številu — so novemu pevskemu zboru, učiteljskemu pevskemu zboru okraja Celja, skrajšano Uzc, nadel ime po skladatelju-rojaku Ristu Savinu. Skladateljeva napredna glasbena usmerjenost naj simbolizira enako usmerjenost novega zbora. Kljub svojem študijskemu značaju, zbor ni ekskluziven, temveč je odprt vsem prosvetnim delavcem celjskega okraja. Zbor je član Zveze Svobodnih prosvetnih društev. Občni zbor je potrdil tudi svoj prvi koncertni program. Ta bo imel stilni značaj in bo obsegal dva dela. Prvi, starejšo vokalno glasbo, ki jo bodo predstavljali celjski skladatelji A. Schwab, B. Ipavec, A. Mihelič in R. Savin, drugi del po Adamciču in Lajovicu modernejši, po skladateljih Vrabec, Pregelj, Jobst, Lipar, Simoniti in Gobec, pa sodobno pevsko glasbeno ustvarjalnost.

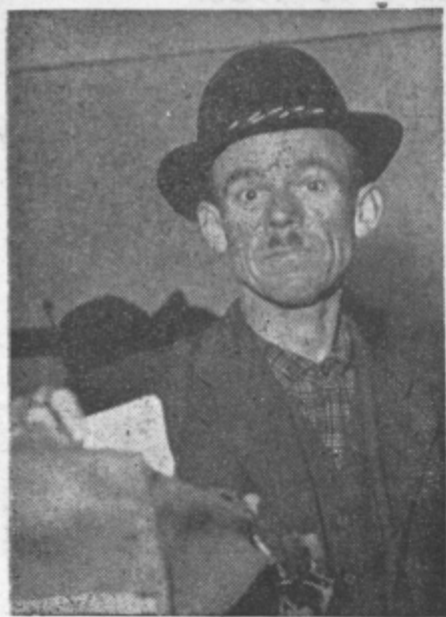
D. K.

G. G.

Tine Orel

življenje na naši vasi

VOLITVE NA VASI...

Glaseval je za napredek kmetijstva.

Cmeravi november je zalival tudi volilno nedeljo. Meščani, razen tistih seveda, ki so po službeni in politični dolžnosti morali, so ostali doma nejevoljni nad kislim vremenom...

Toda zunaj na vaseh, zlasti pa v sedezih kmetijskih zadrug, je bil dež samo nadležen ne pa ovira, da bi nad dvajset tisoč zadrugnikov in zadrugnih uslužbencev ne opravilo svoje dolžnosti. Saj so bile to prve, res čisto kmečke volitve, volitve delovnih ljudi iz kmetijstva.

Nekateri so mnenja, da so bila volišča tokrat celo bolj urejena kot ob splošnih volitvah pred meseci. Ta trditve bo obdržala, toda ne za vse...

Na žalost nismo mogli obiskati veliko volišč, toda vtisi, ki bi jih dobili na tej kratki poti, pač ne morejo biti drugačni od onih, ki bi jih dobili tudi drugje.

NA FRANKOLOVEM PRVI STIK Z VOLITVAMI

To je bil naš prvi stik z volitvami v zadrugne svete. Bilo je okoli devete ure. Volilna komisija nam ni mogla postreči s zadovoljivim rezultatom. Člani so sramevali v volilni sobi, toda povedali so mi, da je v dvorani zbor volivcev. Zbor volivcev, kjer je govoril predsednik OSS tov. Jože Jošt, bivši predsednik vojniške občine, je imel na dnevnem redu poleg obravnave krajevnih problemov tudi bližnje nadomestne volitve in dogodek dneva, volitve v zadrugne svete. Ne vem sicer koliko vo-

litvev je na Frankolovem, toda udeležba ni bila vredna pohvale. Na žalost tudi ne udeležba na volitvah, saj je frankolovsko volišče med vsemi volišči vojniške zadruge imelo najslabši uspeh.

V SLOVENSKIH KONJICAH SO SE MLADI ZAVRTILI

Poslopije poslovne zveze je bilo praznično ozaljšano navzven in znotraj. Pred vhodom slavalok, iz stavbe pa je že na cesto prodiral smeh in veseli zvoki godbe. V volilni sobi, ki je bila izredno praznično okrašena, so se lahko pohvalili tudi z lepim odstotkom volivcev, ki so že opravili svojo dolžnost. Volivci so neprestano prihajali, volili in odhajali.

Gledal sem mladega zadrugnika, ki je najmanj pet minut pozorno študiral kandidatno listo. Čeprav črk nisem mogel videti, vem da je na listek v zadnji koloni omenjeno kaj je kandidat, je kmet, je mladenec ali žena. Bržčas je iskal najprej mlade zadrugnike...

V sosednji sobi je bilo živahno. Mladi zadrugniki so si organizirali veselje. Ob zvokih harmonike in kitare so se vrteli, da je bilo kaj. Čemu ne bi. Vsi so že volili in zdaj se veselijo. Prepričani so, da bodo v zadrugnem svetu tudi njihovi vrstniki...

ZREČE V PRIČAKOVANJU ZADNJIH VOLIVCEV

V zreški zadrugi, ki je po priključitvi pohorske zadruge razširila svoje področje daleč gor po pogorjih, kjer je danemara tudi snežilo, so bili veseli. Pa ne toliko našega obiska kot rezultata volitev, ki je okoli 11. ure že

nihal čez 60 odstotkov. Ravno takrat so se nekateri zadrugni aktivisti, med njimi upravnik vrtni s hribov, kjer so imeli volišče za pohorske kmete. Tudi oni so prinašali novice o naglo rastočem odstotku.

Mladi zadrugniki, ki so na ta dan opravljali vrsto dolžnosti, nekateri med njimi so tudi kandidirali, so nam dali poskusiti pridelek iz svojega vinograda, ki jim ga je dala v obdelavo in upravljanje kmetijska zadruga. Ne vem, kako kapljico so pridelali drugi vinogradniki, toda ta trtin sok je bil tako dober,

Zadnji gotovo ne bomo. Volilna skrinjica je polna...

Ob volitvah v zadrugne svete je kmečka mladina v Slovenskih Konjicah pridelala pravcato veselico. Zakaj ne? Zdaj bodo tudi njihovi vrstniki sodočevali...

JESEN NA KOZJANSKEM

Ce potuješ iz Celja proti Kozjem, se ti razgrnejo visoki hribi z obširnimi gozdevi v prelepi jesenski podobi. Listje rumeni in odpada, sonce pa žalostno kuka iz za oblakov. In njihav kmetje pospravljajo zadnje pridelke. Na ozkih vaških cestah srečaš voznika, ki neusmiljeno priganja volička, da bi speljal tovor drv.

Lesišče, Majhna dolinica ob Bistrici, kup hiš okrog cerkve, druge pa so raztepele po bližnjih pobočjih. Jesen je že in megla in le malo ljudi opazi zunaj. Ob cestni gostilni, kjer dnevno postaja avtobus, je navadno še najbolj živo. Ljudje prihajajo in odhajajo. Iz razsvetljenih prostorov gostilne pa odmeva pesem in harmonika.

Od glavne ceste se odcepi na levo cesta proti Drenskemu rebru. Tu stoji sadna šušilnica Kmetijske zadruge Le-

sično, ki še v pozno jesen pridno suši sadje. Letos obilni sadni letini skoro ni kos in so morale krepko poprijeti tudi stiskalnice. Tako je letos pri nas sadja, jabolčnika in mošta dovolj — skoro preveč. Ljudje so z lepo letino zadovoljni, niso pa zadovoljni s cenami. Vsak bi rad več tisočakov v hišo, ker je tu pač še precej revščine.

Zadruga je sklenila 41 pogodb z zasebnimi kooperanti za sejanje italijanske pšenice. Kooperacijo uspešno propagira mladina, ki je vključena v aktiv mladih zadrugnikov. Za mladino na tem področju lahko rečemo, da je zelo delavna, vendar nima pravičnega vodstva in se za njeno delo nihče ne zanima. Aktiv mladih zadrugnikov bi "vsekakor bil še bolj delaven, če bi se pristojni bolj zanimali za njegovo delo in ga tudi pravilno ocenjevali. M-z

GLAS IZ MESTINJA

Le redko beremo v naših časopisih kakšno vest iz Mestinja? Tu se je že v stari Jugoslaviji začela razvijati lesna industrija. Izdelovali so kopita, ki so jih izvažali celo v Anglijo. V tej tovarni so si našli zaslužek vsi okoliški maloposestniki, ki niso mogli živeti samo od svoje zemlje. Med vojno je bila tovarna požgana, a so jo kmalu obnovili. Podjetje je postalo družbena last in leta 1948 so zamenjali parni stroj z električno silo. Danes izdelujejo predvsem sorsko opremo, parijo in žagajo vse vrste okroglega lesa. Imajo serijsko proizvodnjo. V podjetju je zaposlenih 143 delavcev, med katerimi se že močno uveljavljajo ženske. Po vojni je zrastle okrog tovarne precej novih hišic.

V načrtu je bila gradnja valjčnega mlina v Mestincu, toda je ostalo le pri načrtu. Še bolj kot mlin, je Mestincu potrebna nova šola, toda tudi zanjo ni izgledov, da bi kaj kmalu stala.

Mestinjčani se lahko postavijo s svo-

jim gasilskim društvom, ki spada med najbolj delavna društva v okraju. Povečali so svoj gasilski dom, da imajo prostor za dve garaži in za prosvetno dvorano. Kasneje bo urejeno še stanovanje za orodjarja. Za ta napredek se imajo zahvaliti tudi okoliškim kmetom, ki so jim vedno pomagali, kolikor so mogli.

Ljudska prosveta se je v Mestincu že od nekdaj razvijala največ v okviru Prostovoljnega gasilskega društva. V dvorani so odigrali že marsikatero predstavo, saj imajo tu nemalo prav talentiranih igralcev. Največ zaslug za poživljeno kulturno življenje pa ima pri nas družina Založnik, ki je igralsko zelo nadarjena. Tovariši Založnik je že sam napisal nekaj odrskih del, med njimi tudi komedijo »Na kmetih je lepo«. Njegova žena pa se zelo potrudi pri raznih šolskih igrah in uspešno vzgaja mlad igralški naraščaj. Škoda je le, da imamo tako neprimeren oder. Franci

da se ga ne moreš izogniti, toda tudi tako dober, da se ga je treba pravčasno izogniti. Niso imeli časa poslušati naše hvale, kajti mudilo se jim je. Čeprav je upravnik s prepričanjem zatrdel, da bodo volitve vsaj v prvih popoldanskih urah zaključili, so vendar bili pripravljeni obiskati še tiste, ki se jim grozi stopiti pod rahel dež...

Ce je novembrsko škropljenje in rosenje koristno za ozimino ali ni, tega ne vem, toda volitvam ni škodoval. Proti večeru, ko so meščani sili posedenja doma lezli v kino, kavarno in gostilne, so po vaseh zaključili volitve. —ček

žena*dom*družina*žena*dom*družina

ISKRENO PISMO

Menim, da je med nami mnogo žena — gospodinj, ki svoji prijateljici čestokrat potožijo: moje delo doma pač ni dosti vredno in ga ne zna ceniti niti lastni mož. Če je v gospodinjstvu le kakka stvar narobe, že padajo očitki: nisi v službi in kaj le delaš ves ljubi dan, da ni pravočasno pripravljeno kosilo, večerja, niso zlikane hlače, urejeno stanovanje itd. Jaz pa garam v službi, da ne vem, kje se me glava drži.

Da, precej je takih neuvidevni mož v naši sredini. Svoje osemurno delo znajo precejevat, podcenjujejo pa ženin šestnajsturni delavnik. Toda vsi pa le niso taki. Slučajno mi je prišlo pod roko nad vse prisrčno pismo, ki ga je napisala žuljeva delavčeva roka svoji ženi v bolnišnico. Imena bomo zamolčali, vzorni mož pa nam gotovo ne bo zameril, če njegove prisrčne besede napišemo za zgled manj pozornim možem. Pismo se glasi takole:

Ljuba moja ženka! Čudila se boš, ko dobiš to moje pismo. Toda toliko Ti imam povedati. Čisto sam sedim v izbi, ne morem se k počitku. Marsikaj mi prihaja na misel. Dolgo sem stal ob Tvoji postelji in Te opazoval. Tako mirno si ležala, kakor da se ni nič zgodilo. In vendar si šele pred nekaj urami dala

Poslovne zveze kmetijske zadruge morajo poslovati v skladu s predpisi

Okrožno gospodarsko sodišče v Celju je v zadnjih dneh obravnavalo zaradi gospodarskih prestopkov Kmetijsko proizvajalno poslovno zvezo Smarje pri Jelšah in Kmetijsko proizvajalno poslovno zvezo Slov. Konjice.

Kmetijska proizvajalna poslovna zveza Smarje je bila obtožena, da je v mesecu avgustu odkupila 14 glav goveje živine od Kmetijske zadruge Desenič, ki je izven njenega poslovnega območja. Zaradi tega prestopka jo je sodišče kaznovalo z denarno kaznijo 50.000 din, njenega nakupovalca pa z 10.000 din ter ji odvzelo premoženjsko korist v znesku 16.000 din.

Kmetijska proizvajalna poslovna zveza Slov. Konjice pa je bila obtožena, da je v letošnjem letu trgovala z alkoholnimi pijačami in malinovcem ter s sadjem in zelenjavo. Sodišče jo je kaznovalo z denarno kaznijo 15.000 din, od odgovornih uslužbencev pa enega z denarno kaznijo 2000 din, drugega pa z 1500 din ter ji odvzelo neupravičeno pridobljeno premoženjsko korist v znesku 90.621 din.

Iz gornjih dveh primerov izhaja, da je Kmetijska proizvajalna poslovna zveza Smarje kupovala govejo živino izven svojega območja, v svojem imenu in za svoj račun, dočim je Poslovna zveza Slov. Konjice kupovala kmetijske pridelke in alkoholne pijače na svojem območju, v svojem imenu in za svoj račun.

Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o trgovanju določa, da smejo poslovne zveze kmetijskih zadrug prodajati kmetijske pridelke proizvajalnih organizacij s svojega poslovnega območja, ali pa v svojem imenu na njihov račun. V svojem imenu za svoj račun pa sme poslovna zveza kupovati kmetijske pridelke od kmetijskih zadrug in kmetijskih proizvajalnih organizacij s svojega poslovnega območja samo za lastno predelavo in za prodajo v svojih prodajalnah. V tej zvezi določa Odredba o kupovanju kmetijskih pridelkov za člane kmetijskih zadrug in poslovnih zvez ter za predelavo v teh organizacijah, da je s kupovanjem kmetijskih pridelkov za predelavo mišljeno le tisto kupovanje, s katerim se zagotove surovine za zmogljivost teh obratov.

Za poslovno območje poslovne zveze

je šteti tisto področje, ki ga zajemajo vse kmetijske zadruge, ki so se združile v poslovno zvezo oziroma ki so ustanovile poslovno zvezo. Bistveno za poslovne zveze je tedaj, da se ustanavljajo z nalogo, da preko poslovnih razmerij s kmetijskimi zadrugami delujejo na pospeševanju in socialistični preobrazbi kmetijstva. Poslovna razmerja, zlasti pri prometu s kmetijskimi pridelki pa so lahko le agencijske oziroma komisijske narave, z drugimi besedami povedano, poslovne zveze smejo prodajati kmetijske pridelke v imenu in za račun zadruge ali v svojem imenu za račun zadruge in to samo na svojem območju oziroma samo za zadruge na njenem območju.

Predpisi pa ne določajo kakšna naj bi bila oblika pooblastila, s katerim za druga pooblastila poslovno zvezo, da za njen račun prodaja kmetijske pridelke. Pooblastilo je lahko ustmeno ali pisмено. Toda v teh primerih bo vse-kakor treba pismene pogodbe med zadrugami in poslovnimi zvezami. V pogodbi mora biti tudi določen način obračunavanja in plačila nagrade za izvrševanje komisijskih poslov poslovne zveze. Najvišji znesek lahko določi Zvezni državni sekretariat za blagovni promet na predlog Glavne zadrugne zveze Jugoslavije. Poslovna zveza pa ima pravico tudi do vseh dejanskih stroškov, ki nastanejo pri manipulaciji z blagom.

Ker nekatere poslovne zveze še nimajo pismenih pogodb z zadrugami, temveč samo ustmene dogovore, bo potrebno, da jih čimprej sklenejo.

Občinski ljudski odbor Slov. Konjice je kaznovani kmetijski proizvajalni poslovni zvezi izdal celo dovoljenje, da lahko trguje (t. j. kupuje in prodaja) s kmetijskimi pridelki v svojem imenu in za svoj račun. Ta odločba pa je bila nezakonita in jo je OLO Celje po nadzorstveni pravici razveljavil. Dolžnost občinskih ljudskih odborov je, da se seznanijo s predpisi in da preko tržne inspekcije kontrolirajo poslovanje poslovnih zvez, ker bo le na ta način mogoče vzdržati red v blagovnem prometu, zlasti pa s kmetijskimi pridelki, kar je tudi cilj predpisov, ki te odnose urejujejo. A. S.

Pionirski odredi so zopet pričeli z delom

Pri občinski Zvezi prijateljev mladine v Zalcu deluje občinska pionirska komisija, ki usmerja delo pionirskih odredov v občini. Da je bilo njeno delo v preteklosti plodno, pričajo uspehi, ki so jih dosegli pionirski odredi v preteklem šolskem letu.

Tako je bilo v preteklem šolskem letu v občini več tekmovalj in nastopov mladih šahistov, strelcev in pevcev.

Sodelovanje nekaterih množičnih organizacij s pionirskimi odredi je bilo zares dobro. Tako je Gasilski zvezi uspelo, da je vključila v gasilski naraščaj precej šolske mladine. Tudi prosvetna društva z uspehom pritegujejo mlade člane. Najboljše sodelovanje pa so dosegla telovadna društva, katerih članstvo (telovadečje) je večji del šolske mladine, torej pionirji. Veliko razumevanje je pokazalo žalsko šahovsko društvo, ki je bilo organizator mnogih pionirskih šahovskih nastopov in tekmovalj. V zadnjem času so tudi strelske družine pričele živahno delovanje med pionirji in so v tem pogledu dosegle vidne uspehe. Premalo pa je sodelo-

vanja z društvu Ljudske tehnike, ki bi lahko več pripomogla k tehničnemu izobraževanju pionirjev. JG

V ŽALSKI OBČINI LE 3 VRTCI

V industrijskih krajih žalske občine prihaja vedno bolj do izraza želja delavskih staršev po ustanovitvi otroških vrtcev. Le-te bi potrebovali predvsem v Preboldu, na Polzeli in v Sempetru. Tu so že lani izvedli med starši anketo, ki je pokazala, da bi bilo za otroški vrtec kar dovolj prijavljenov, vendar zaradi pomanjkanja prostorov te zamisli ni bilo mogoče uresničiti. Na Polzeli že imajo pripravljeni odbor za ustanovitev vrtca, odrpli pa ga bodo lahko šele, ko jim bo Tovarna nogavic odstopila primerne prostore. Tekstilna tovarna Prebold pa je sklenila zgraditi novo stavbo paviljonskega tipa.

Sedaj imamo v žalski občini le 3 otroške vrtece (v Grižah, Zalcu in Libojah). Povsod so pretesni prostori, povsem neprimerni pa zlasti v Grižah, kjer gostuje otroški vrtec v zasebni stavbi.

sem nedavno zabavljal zaradi presojene juhe. To se prav gotovo ne bo zgodilo nikoli več. Pravzaprav nisem hotel pisati o tem. Hotel sem Ti samo še enkrat izreči svojo zahvalo in Ti povedati, da Te imam zelo rad. In hotel bi Ti pomagati pri Tvojem vsakdanjem, težkem delu. Tvoj XY.

Razumljivo je, da je žena, ki je pred kratkim prestajala težke ure poroda, s srečnim smehljajem na obrazu in vlažnimi očmi spravila v nedrja to iskreno pismo ljubečega in pozornega moža. Sama je dejala nekaj mesecev pozneje: »Ob gospodinjstvih skrbih za moža in četvero otrok prevzamem še kup raznih del kot domačo obrt. Pa če mi je kdaj že vsega preveč in sem na tem, da bi klonila, čim znoja to pismo in mi je takoj boljče.«

ČE NIMAS TEHTNICE PRI ROKI

Čajna žlica meri okoli 5 cm³, čajna žlička rastlinskega praška tehta do 2 grama, žlička soli ali sladkorja 2-3 g, jedilna žlica vsebuje okoli 15 cm³ tekočine (ali toliko gramov), vinski kozarec 100-125 cm³ (ali toliko g) tekočine, kocka na četrtino do polovice čajne žlice. Če torej nimamo tehtnice pri roki, naj nam bo merilo, da vsebuje čajna žlička 4 g vode ali 5 g soli, ali 7 g riža, kase ali drugega zrna. Zvrhana velika jedilna žlica moke tehta 25 g, (ravno toliko tudi riž) kasa, sladkor, maslo ali mast pa 30 g. Kocka sladkorja tehta 5-8 g.

DIETA PRI ZOLČNIH BOLEZNIH
Zbirka diet pri raznih boleznih, ki jo izdaja Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani, se je te dni obogatila z novo publikacijo, z »Dieto pri žolčnih boleznih«. Knjižico so mnogi bolniki že nestrpno pričakovali, saj so obolenja žolčne mehurja pri nas zelo pogostna. Brošura je razdeljena v glavnam na dva dela, na zdravstvena in praktična navodila. V prvi del je razen zdravstvenih navodil vključen pregled hranil v zvezi z žolčnimi napadi ter kemična sestava in kalorična vrednost najvažnejših hranil. Drugi del pa obsega praktična navodila, razlago kuharskih postopkov in izrazov, domače mere, primer jedilnikov pri akutnem in kroničnem obolenju žolčnika in slednji recepturi, ki tvorijo jedro knjige. V recepturi najdemo recepte za juhe, prikuhe, solate, sladice, pijače itd., skupaj okrog 160 receptov. Knjižica stane 200 din.

PIONIRJI I. OSNOVNE ŠOLE V CELJU ZA DAN REPUBLIKE

Te dni so se sestali člani starešinskega sveta pri pionirskem odredu na prvi osnovni šoli v Celju. Analiza dela za preteklo leto je pokazala, da je odred, navzlic nekaterim težavam predvsem materialnega značaja, opravil nekaj prav lepih nalog. Pri konstituiranju novega odbora je bila za predsednika vnoč izvoljena tov. Katja Hilbert, za namestnico tov. Vilma Stucin, za tajnico pa tov. Anica Sore. Zraven tega so se pogovorili o tekočih nalogah.

Tako bo pionirska organizacija pripravila v počastitev Dneva republike proslavo, na kateri bo v svoje vrste sprejela okoli 250 cicibanov. Ta dan bodo na novo sprejeti člani pionirske organizacije dobili značke; starešinski svet pa jim bo pripravil še skromno pogostitev.

ZAKAŠNITEV PRI REKONSTRUKCIJI RIMSKIH IZKOPANIN V SEMPETRU

V uvodnem delu zasedanja upravnega odbora Celjske turistične zveze je padlo nekaj kritičnih pripomb na račun rekonstrukcije rimskih izkopanin v Sempetru v Savinjski dolini. Po izjavi enega izmed vodilnih turističnih delavcev, se arhitekti in muzealci še vedno niso zedinili glede osnovnih konceptov rekonstrukcije. To je zares škoda, saj bo samo zaradi tega v letošnjem letu propadlo okoli 8 milijonov dinarjev. Pa še nekaj — čim prejšnjo rekonstrukcijo izkopanin zahteva tudi javnost, tujski promet itd. Zato predlagamo, da merodajni najdejo stično točko in se pogovorijo o enotnem načrtu.

Graditelji obsoletjske železnice — inženirske enote JLA so doslej zgradile železniško progo do Pristave. Do Stranja, kjer se bo nova proga priključila na obsoletjsko — Grobelno—Rogatec — je še dva in pol kilometra. Vzlic neugodnim vremenskim razmeram pripadniki JLA uspešno nadaljujejo z delom na novi progi. Tudi delo v predoru Sentvid teče dalje.

KREDITI ZA UREJANJE TUJSKIH SOB PRI ZASEBNIKIH

S prihodnjim letom bo pri Celjski turistični zvezi ustanovljen poseben kreditni sklad za urejanje tujskih sob pri zasebnikih. Dasiiravno bodo sprva sredstva v tem skladu zelo skromna, saj bodo znašala okoli 300.000 dinarjev, pa vendarle pomenijo vreden korak naprej pri urejanju in večanju tujskih nočitvenih kapacitet pri zasebnikih. Da bo kreditiranje iz tega sklada potekalo po določenem redu in splošno veljavnih načelih, bo izdelan tudi poseben pravilnik. Pri odobravanju kreditov pa bodo imela važno besedo še krajevna turistična društva.

ALI JE TO PRAV?

Ze večkrat smo pisali, da je na periferiji mesta nedostojno odlagati smeti in razne odpadke. Vendar se zdi, da se to nekaterih ne tiče. Tako so zadnje tedne pričeli odlagati odpadke zraven mosta preko Voglajne. Smeti in odpadke navažajo kar z vozovi. To pa še ni dovolj. Ta prostor služi za razne odpadke tudi klavnici. Na nasprotni strani mostu je speljan v Voglajno odtočni kanal. Ob tem kanalu se je nabralo že najmanj pol tone raznih masčob. Vsekakor bi morali zabraniti na omenjeni prostor dovažati smeti, okolico kanala pa očistiti.

PITNA VODA V MOZIRJU JE OKUŽENA

Kakor pravijo domačini, zlasti pa turistični delavci, je pitna voda v Mozirju okužena. Navzlic temu, pa jo ljudje uporabljajo. Če je res tako, da je voda za pitje neprimerna, potem pozivamo sanitarne organe, da napravijo tisto, kar so v takih primerih dolžni storiti!

Prometne nasreče

TOVORNJAK ZDRSNIL V POTOK

V Vitanju je pred dnevi zaradi spolzke ceste in prevelike brzine zdrsnil v potok tovorni avto, ki ga je upravljala Zrno Vladimir iz Zenice. Kljub temu, da se je vozilo popolnoma prevrnilo, je vozač ostal nepoškodovan, dočim je na vozilu ocenjena škoda 15 tisoč dinarjev. Delni vzrok nesreče je tudi v tem, ker pred ostrim ovinkom ni bilo prometnega znamenja.

Na Frankolovem je preteklo soboto prišlo do hude prometne nesreče. Voznik Znidar Stanko iz Maribora je po spolzki cesti vozil z veliko brzino. Tako se ni mogel izogniti pravilno parkiranemu tovornjaku. Trčenje je bilo tako močno, da je osebi avtomobil zaneslo na bližnjo njivo. Sopotnica si je zlomila obe nogi in dobila še druge poškodbe. Materialna škoda na obeh vozilih znaša okrog 600 tisoč dinarjev.

Vozniku osebnega avtomobila Karlu Kauchlerju je v Globočah pri Vojniku odpovedal volan. Vozilo je zaneslo v jarek, nato pa ga je vrglo ob drevo. Ob nesreči je voznik k sreči dobil le lažje poškodbe, dočim je škoda na avtomobilu ocenjena na 300 tisoč dinarjev.

«TEDEN VARNOSTI» V ZELEZARNI STORE

Kolektiv Zelezarne Store se je dobro pripravil na »Teden varnosti«. Za uvod so v Zelezarni v ponedeljek odprli razstavo higijensko-tehnične zaščite. V uvodnih besedah je varnostni tehnik Zelezarne Store poudaril pomen Tedna varnosti in program dela, ki ga naj kolektiv v tem času izvrši.

Komisija za higijensko-tehnično zaščito v tovarni šteje v vseh obratih 13 podkomisij HTZ. Le te bodo v tem tednu podrobno proučile vso problematiko HTZ, izvršile temeljito analizo vseh nevarnosti letošnjega leta, pri čemer bodo imeli besedo tudi ponesrečenci sami. S konkretnimi predlogi bodo komisije prišle na zasedanje delavskega sveta, ki bo prav tako v tem tednu.

Posebno pozornost posveča Zelezarna izboljšanju izpopolnitve osebnih zaščitnih sredstev. Razstava prikazuje vso dejavnost higijensko-tehnične zaščite. Vrsta razstavljenih predmetov kaže razne vrste zaščitnih sredstev na posameznih delovnih mestih. Iz diagramov in grafiknov je razvidno mesečno gibanje števila nevarnosti od leta 1950 do danes. Iz vseh podatkov sledi nesporen zaključek, da se je z nastopom delavskega sveta kot samoupravnega organa ter s postavitvijo dobro organizirane komisije za higijensko-tehnično zaščito v Zelezarni Store stanje mnogo izboljšalo in število nevarnosti za polovico znižalo. V primerih z leti pred ustanovitvijo komisije HTZ.

DVA NOVA ODPRTA BAZENA?

Medtem, ko so v Laškem zbrali že precej materiala za gradnjo odprtega bazena, pa se na enako gradnjo pripravljajo tudi na Dobrni. Po načrtih, naj bi bazen zgradili v bližini nove šole, to je ob vhodu v zdraviliški kraj.

Trgovsko podjetje «RESEVNA» Sentjur pri Celju

razpisuje mesta:

2 TRGOVSKA POMOČNIKA-CE 1 SALDOKONTIST

Pogoji: Za trgovske pomočnike-ce zvanje kvalificiranega delavca v trgovski stroki. Za mesto saldokontista najmanj 2 leti prakse v knjigovodstvu. Plača po tarifnem pravilniku, oziroma po dogovoru.

kronika nesreč

Vinko Povh iz Mozirja si je pri padcu zlomil nogo in pretresel možgane. Anton Pinter iz Gomilkega si je pri padcu poškodoval roko. Ivan Kroll iz Celja je vozil tovorni avto po trojanskem klancu, kjer je prišlo do nesreče. Kroll je dobil poškodbe po glavi in kolku, na avtomobilu pa je velika materialna škoda. Pri podiranju drevja v gozdu je bil poškodovan Ferdo Herman iz Galicije pri Zalcu. Franjo Tišala iz Celja je dobil v pretepu poškodbe po glavi. V pretepu jo je izkupil tudi Anton Stefančič s Polzele. Nezvestnega so pripeljali v bolnico. 8 letni Anton Očko iz Rečice pri Laškem je padel in si poškodoval nogo.

gibanje prebivalstva

V času od 8. do 15. novembra 1958 je bilo rojenih: 20 dečkov in 26 deklic. Poročili so se: Marko Bezenšek, strojevodja in Alojzija Vidner, uslužbenka, oba iz Loč pri Poljčanah. Martin Srabčan, mizar, pomočnik in Ana Košir, poljedelka, oba iz Brezove. Marjan Kopitar, dipl. ekonomist iz Celja in Leopoldina Petanec, gradbeni tehnik iz Bukovčaka. Roman Martincič, elektromonter in Nada Milenkovič, zobohetnica, oba iz Ljubljane. Franc Bobnič, pomožni delavec iz Celja in Ljudmila Setišnik, poljska delavka iz Krajne brde. Franc Lopert, pomožni delavec iz Dokležovja in Marija Kranjc, pomožna delavka iz Celja. Stanislav Jošt, železničar in Ljubica Borovinskič, natakerica, oba iz Celja. Franc Zmazlak, mizar, pomočnik in Angela Rogelšek, pomožna delavka, oba iz Celja. Umrli: Franciška Kavčič, gospodinja iz Pernovega, stara 35 let. Jožef Lepšna, obratovodja iz Zg. Zreč, star 57 let. Rudolf Vivod, upokojenec iz Celja, star 85 let. Jože Kolar, mizar iz Vranjskega, star 67 let. Ivan Pilko, delavec iz Celja, star 28 let. Zlatko Kralce, otrok iz Sp. Hudinje, star 3 mesece. Ivan Zibret, upokojenec iz Piličana, star 70 let. Jožef Kmecl, osebi upokojenec iz Celja, star 85 let. Kristina Paggič, kmetica iz Lastnice, stara 39 let. Marija Adamci, tovarniška delavka, stara 27 let. Alojzija Jakob, gospodinja iz Celja, stara 59 let. Alojz Mastnak, zasebnik iz Celja, star 69 let.

med ljudmi • med ljudmi • med ljudmi

Za kulisami garaške predstave

Gledališče je podobno steklenici, v kateri je spretna roka postavila jadrnico, pravcato miniaturno mesto ali kaj podobnega.

Zupan Medo in »miličnik korenjaček« Milko prelivata znoj in lovita sapo med kratkim odmorom v govorilnici...

Gledalec se čudi in uživa nad lepoto, zelo malo pa sluti koliko jeze, dela in truda je zahteval blišč tostran kulise, ki je v avditoriju na očeh.

Kadar je v gledališču na repertoarju pravilna igra, takrat igralci gotovo ne tekmujejo za vlogami glavnih junakov, ki običajni niso prav nič drugega kot golo garanje.

Obisk ene izmed predstav Minoli—Grünovega »Vilinka z lune« za kulisami odkriva presenetljivo nasprotje tistega kar vidi gledalec iz dvorane...

...Kot pove Vilinček: če nismo že preveč zdočeni in mrkogledi, nas pogled na oder popelje v svet otroških sanj, včasih okornih, včasih divjih razgibanost, potem spet spokojna tajinstvenost, vse to nam od trenutka menja razpoloženje. Otroci: ker z vso svojo duševnostjo sodoživljajo, odrasli: ker jih prizori vračajo v čas lastne vigradi...

Toda kako malo imajo od tega »čarovniki«, ki nam tako razpoloženje pričarajo na odrske deske. Nič razen razpoloženja, ki ga čutijo iz dvorane. To pa je včasih prehladno, na srečo le včasih.

Za kulisami pa brijo zvočniki: Ta na oder, oni na oder. Oder je

v tajinstveni svetlobi za gledalca, za plesalce na primer pa je docela temen, kajti žarometi jim jemljejo vid in kaj je čud-

nega če se kdo spotakne namesto da bi se graciozno zavrtel na konicah prstov... Ste kdaj tvegali spustiti krmilo kolesa ko vas je sredi noči srečal avto z močnim lučmi?

Avtor gledališkega dela si je izmislil Lutkovo. Torej naj igralci posnemajo lutke, ki jih imajo otroci v svojih predalih. Miličnik Milko naj bi bil nekak kopljacek na vrvi iz pobarvanega kartona. Njegovi gibi bi v času racioni-rane preskrbe morali dati Zlatku Šugmanu pravico do težaških

kart. Cepetepenogica je igračka, kot vsaka punčka iz plastične mase. Gibljiva je le v ramenih, kolkih in vratu. Nič čudnega, če eicer mlado in gibčno Bredo Pugaljevo po predstavi boljše vse mišice. Hudo nečimrni in hudo smešen žabon Bahun je tudi vloga za katero noben igralec ne bo hvaležen avtorju. Celó Janez Skof, nekako »zapriseženi« interpret atletske vloge ima mnogo raje še tako težko in zahtevno karakterno kreacijo.

— Ah, kako lepo! zavriši po dvorani (če v njej prevladuje mladi rod), kadar se Vilinček spusti na luninem kraju na oder. Celó dejanje pred tem pa je

Tudi v bajki je življenje trdo, mar ne Vilinček?

igralka Vera Perova bingljala v nevarni višini nad odrom in se skoraj premakniti ni smela, da bi se kaj ne pripetilo — in pred-

Cepi tepi nogica in miška Miki sta si v govorilnici privoščili turne strani »Ljudske pravice«...

Trepetajoč za lastni uspeh se »rožice« navdušujejo nad zmagovalcem jubilanla Ježka ob radijskem sprejemniku garderobi...

stave bi bilo konec. In če bi bilo resničnemu medvedu tako vroče kot je bilo igralcu Albenu Penku v njegovi koži, potem bi se medvedje sami nastavliali lovcom pred puške. Videl sem ga v garderobi, ko se je potil ko sneženi mož v aprilskem soncu. Kaj naj porečemu revežu, ki celo delanje negibno kot lipov bog predstavlja drevo z zlatimi hruškami. In kako naj bi bila tetka Miki v osebi Marije Goršičeve drugače podobna resnični miški če ne v utrudljivem stopanju po prstih (za nameček še z izpahnjeno nogo) in z visokim C na vrhu osebne glasovne skale. Enako se mora počutiti Janez Eržen v vlogi navihanega paglavca, kajti leta, ko ga nič na svetu ni utrudilo, najmanj pa prekopicavanje in tekanje, so že zdavnaj mimo.

Take telovadne vaje je predpisal avtor interpretom Marije Stuard Othela, bodočega filmskega Krpana in nosilcem vrste zahtevnih in uglednost prinašajočih vlog.

Da, za kulisami je čisto drugačen teater in je dostikrat bolj trnjev kot rožnat. Če prijatelj gledališča ni razpoložen, ostane pač doma. V večini drugih po-klicev vam ni treba spremeniti obličja ko stopite pred ljudi, če vas tarejo težave, gledališču pa tanka stena, kulise ali tkanina zavese diktira igralcu občutje, izraz in glas.

Je kaj čudnega, če so trenutno prosti igralci v garderobi zavzeto prisluhnili oddaji radio televizije Ljubljana ob 25 letnici umetniškega udejstvovanja humorista

Ježka, ko je prenašal svojo naj-uspešnejšo in pretresljivo globoko pesnitev: Rekvijem za klovna...

Tak je bežen prerez dela med ljudmi v gledališču. Kje vse so še številne vaje preden je delo dozorelo za predstavo, kje je delo številnih rok, ki pomagajo ustvariti pogoje, da je občutje in sodoživljanje v dvorani čim bolj pristno.

Po predstavi, ko se razbolijo pretirano razgibane mišice, ko napetost živčevja popusti in se v glave vseli migrena, ko glas naenkrat postane hripav, ko marsikdo očrne prepoten kos perila in se najbližjemu zdi pot domov predolga, takrat je občutek zadovoljne in hvaležne dvorane pomembnejši od aspirina, osvežilne kopeli in počitka... K. J.

Ne zaradi spalne srajce, zavoljo utrujenosti bi stoji zaspal...

23 bilijonov dolarjev - letni davek na riskantno upanje

Tako kot vi, tudi jaz nisem verjel svojim očem, ko sem prebral to fantastično število. 23 bilijonov dolarjev zapravijo v enem letu ljudje pri raznih denarnih igrah, stavah, loterijah, tombolah in podobnih prireditvah, ki kujejo dobiček iz dobičkaželjnosti ljudi.

23 bilijonov dolarjev je 450 krat več kot znaša skupna vsota proračunskih sredstev v Organizaciji združenih narodov. Ta vsota osemkrat presega celokupno vrednost izplena celotne naftne proizvodnje na Srednjem vzhodu. Ta številka pa je baje še veliko višja, ker miso znane tiste vsote, ki se stekajo skozi »blagajne« privatnih klubov itd.

Najbolj podvrženi fortunini častilci so angleško govoreči narodi. Med temi pa neizpodbitno nosi zastavo Amerika. V Ameriki letno zapravijo 15 bilijonov

Vsi so prepričani, da bo njihov izbrancec med dirkači zmagal...

dolarjev na ta račun. Blizu 11 bilijonov požrejo stave pri konjskih dirkah, sledijo hazarderji, športne stave, loterija, rulete itd.

Britanci zdaleč ne dosežejo svojih čezmorskih prijateljev. In vendar gre tudi v Angliji letno bilijon in pol v žep lastnikov denarnih igrišč in redkih posameznikov. Za sto milijonov »solidnejši« so Avstranci, ki pa se v povprečju na prebivalca ostro kosajo z Amerikanci. S pol bilijona se »ponašajo« Brazilci, skopuškim in varčnim Nemcem se izmuzne 430 milijonov dolarjev. Japonci so začuda tudi častilci. Fortune. Tam zaigrajo v enem letu 370 milijonov dolarjev, za 100 milijonov hujši so Indijci,

kjer kljub socialnim reformam najde ta številka grozljivo nasprotje v desettisočih od lakote umrlih Indijcev. Vročekrvni Argentinci »zafrčajo« 270 milijonov dolarjev (število mrtvih ob raznih stavih in igrah ni znano). Nekaj tednov »alžirske vojne« zapravijo Francozi pri ruletah, kartah in podobnem, saj znašajo te vrste »stroški« 260 milijonov dolarjev. S Francozi pa stopajo vstrie njihovi južni sosede Španci (k vragu še 260 milijonov dolarjev, če so s Francom zaigrali tudi svobodo).

In dobitniki? Le-ti so redki izbranci med milijoni bogastva hrepenečih lahkovernežev. Mnogi v strasti, ki jih zajame, ponovno obubožajo. Prenekateri moralno propadejo. Znan je primer nekoga Francoza, ki je dobil pri igranju na loteriji 50 milijonov frankov, toda dvignil jih nikoli ni. V svoji preveliki razburjenosti je vrvel v peč svojo staro obleko, ko se je preoblekel v popolnoma novo, da bi spodobno dvignil svoje milijone. Loterijska karta je zgorela s staro obleko vred... Tudi pri nas včasih brezuspešno iščejo kakšnega srečnega dobitnika. Okajen je kupil srečko, jo potem zavrgel, in ko se je streznil ni niti vedel, da je nesojeni »lastnik« težkih tisočakov. Čez noč bogati so postali na primer Nemec Willy Strauch, ki je zadel za 50 pfenigov kar 299.000 dolarjev. Od sreče se je poročil in denar je šel k vragu v mesecih. Italijanski kmet je za 80 centimov zadel 160.000 dolarjev. Za svojo hišo si je čudak kupil 10 starinskih lustrrov in se še vedno ubija na svojem posestvu blizu Leghorma. Angleška zakonca Riley sta zadel v športni stavi 600.000 dolarjev. Kaj je storil on, ne vemo, toda ona še vedno gospodinja.

Ker pa sreča ni sestra pravice, običajno ne dobijo visokih premij in dobitkov tisti, ki so potrebni. Je že tako, da pri malici prihranjen novič zleze v žep med tisočake. Kot smo se torej lahko prepričali je varljiva Fortuna tista, kateri darujejo ljudje najvišje žrtve, odkar so si izmislili bogove.

— ček

Tole pa berite z rezervo...

Preseneti nas trditev angleškega zdravnika Harweya Fleecka, ki brani umazane otroke. Pretirano čist otrok, tako pravi, je vedno bolj podvržen boleznim. Medtem, trdi dr. Fleeck, otroci, ki so v glavnem umazani, ne trpijo nobenih posledic razen morda palice v rokah starešv. Z zdravniškega gledišča utemeljuje svoje trditve takole:

— Izgleda, da otroci po instinktu poznajo globoko dermatološko resnico, da zaščitni sloj masčobe igra važno vlogo pri ohranitvi zdravja kože. Ta sloj bi ne bilo treba vedno odstranjevati s pregostim umivanjem.

62 PRAVOPISNIH NAPAK NAPOLEONA III.

V Conpigne je priredil sta dvoru cesarice Eugerije, žene Napoleona III. slavní francoski pisatelj Merimé za imenitnike narek francoskega teksta, da bi pokazal, kako težak je francoski pravopis. Rezultat je bil: Napoleon III. 62 pravopisnih napak, cesarica 45, Aleksander Dumas (slavni romanopisec) 24. Še danes je Meriméov narek simbol težko naučljivega pravopisa.

bodice · bodice · bodice

NOVA HIŠA

Novo hišo so zgradili ob križišču štirih cest, sicer ozko, a visoko, saj ima nadstropij šest.

Ze so s streho jo pokrili, ko se spomnil je nekdo, da preveč je njenih oken in bo znotraj presvetlo.

In zazidali dve okni so z opeko hitro zidali, a pustili nekaj luknjic, da mežikajo še v svet.

Res narobe Lemberžani so bili zidarji ti. Se preveč so naredili oken, ki jih treba ni.

ENOTNOST

Po svetu šel je sindikat — ekskurzija, nekaka, na jug iskati je šel pomlad, navada je že taka.

In vrnil se je zdrav in živ, kompletan po številu. A ves sijal je kolektiv v nekakem novem stilu.

Enoten v plaščih bil je zdaj, v nekakšnih bundah modrih, Uniformiran ali kaj?

Le pridi, zima! Sindikat strahu pred tabo nima. Skoz bunde k nam ne more hlad, do nas ne more zima!

— Prosim plavajte previdno. Se bojim vode..., tako piše na stolu nekega plavalca — reševalca na francoski rieri...

Na »Lucije« so se nahajali premožni Amerikanci, bogati Avstranci, elegantne ženske, lovci na dote, blazirani postopači, goljufi, zdolgočasní eleganti, skratka tista nedoločljiva mešanica ljudi, ki jo je mogoče najti zgolj na izletniških parnikih onstran ekvatorja. Čas so si preganjali po najboljših močeh. Kvartali so, plesali, ljubimkali in jedli in pili.

Dame so nosile množico okrasja. Kapitan je sicer prosil, naj gostje posebno dragoceno okrasje spravijo v kovčke, toda kaj naj počno dame z okrasjem, ki ga ne smejo nositi. Okrasje ima vendar svojo pravo ceno šele tedaj, če ga kdo zavidá. Če bi bilo lažno kamenje poceni, ga ne bi nihče nosil. Kaj pomaga bogastvo, če ga ni mogoče pokazati? Tako so mislile dame avstralskih trgovcev in ameriških tovarnarjev.

Predzadnja noč pred Melbournom. Za del potnikov je pomenil prihod v Melbourne konec čudovitega življenja. Spet se bo treba preleviti v solidne, trezne in poštene ljudi. Prijetno potovanje, na katerem si lahko vse privoščiš, tudi marsikaj, česar si sicer ne smeš, je šlo h koncu. Konec pa je bilo treba proslaviti. In to noč, ker je treba krokanje prespati, sicer bi utegnil kak oče, mož ali podoben sorodnik posumiti v podobne izlete po južnem morju.

Proti enajsti se je pričela slavnostna večerja. Vzdušje je bilo deloma sproščeno, deloma žalostno zaradi slovesa, nekaj ljudi pa se je celo veselilo, da je vožnja pri kraju. To je bilo pet ali šest krepostnikov in pa dva žeparja, ki so ju ujeli in spravili pod ključ.

Opolnoči že je doseglo razpoloženje vrhunec. Sampanjski zamaski so pokali, stare dame so plesale swing, mlade dame so si pustile dopovedovati, da je nočjo poslednja noč, v igralnici so izrabljali goljufi svoje poslednje možnosti.

Kapitan je spal, poveljstvo na mostu je imel prvi častnik pogovarjal se je s tretjim in mu pravkar rekel, da ima za tokrat vsega do grla, ko je zapazil luč druge ladje, ki se je pojavila pred »Lucije« in oddajala z lučjo signal »Ustavite motorje«.

Prvi častnik je dal takoj povelje, naj ustavijo in poslal mornarja po kapitana. Na policijskem čolnu so se prižgali žarometi, ki so osvetlili vrsto vojakov s hitrostreilkami.

Kaj neki se je zgodilo? se je spraševal prvi. Mar imamo na krovu kakšnega lopova?

»Kaj se je zgodilo?« je zasopihal kapitan, ki je prihitel na most.

Prvi častnik je poročal. »Pravkar so spustili čoln. Na krov hočejo.« Kapitan je pomikal. »Dobro. Dajte povelje. Kaj neki je narobe?« »Nemara koga iščejo. Človek nikoli ne ve, kaj sprejme na krov, vrag si ga vedi.«

»Zdaj nas bodo zadržali, prekleto, kako naj potem prispem pojutrišnjem v Melbourn!«

Kmalu nato se je prišlo petnajst uniformiranih mož na krov. Brez pojasnila so se porazdelili po palubi. Dva sta odšla v brzojavno kabino, dva na most, ostali so zasedli vse dohode v podpalubje.

»To so vendar nemški vojni mornarji!« je vzkliknil tretji častnik.

»Skličite vse na krov!« je ukazal čokat nizek možič s čepico oficirja nemške vojne mornarice.

Mornarji in stewardi so prišli na palubo in se postavili v vrsto. Nemški častnik jih je nagovoril v slabi angleščini.

»Kdor bi se skušal upreti, bo ustreljen.« je zarjul. »Če vam je življenje pri srcu, ostanite na svojih mestih!«

Potem je stopil h kapitanu, ki si od oseplosti še ni opomogel. »Ključke od blagajne.« je hladno ukazal.

Kapitan mu jih je molče izročil.

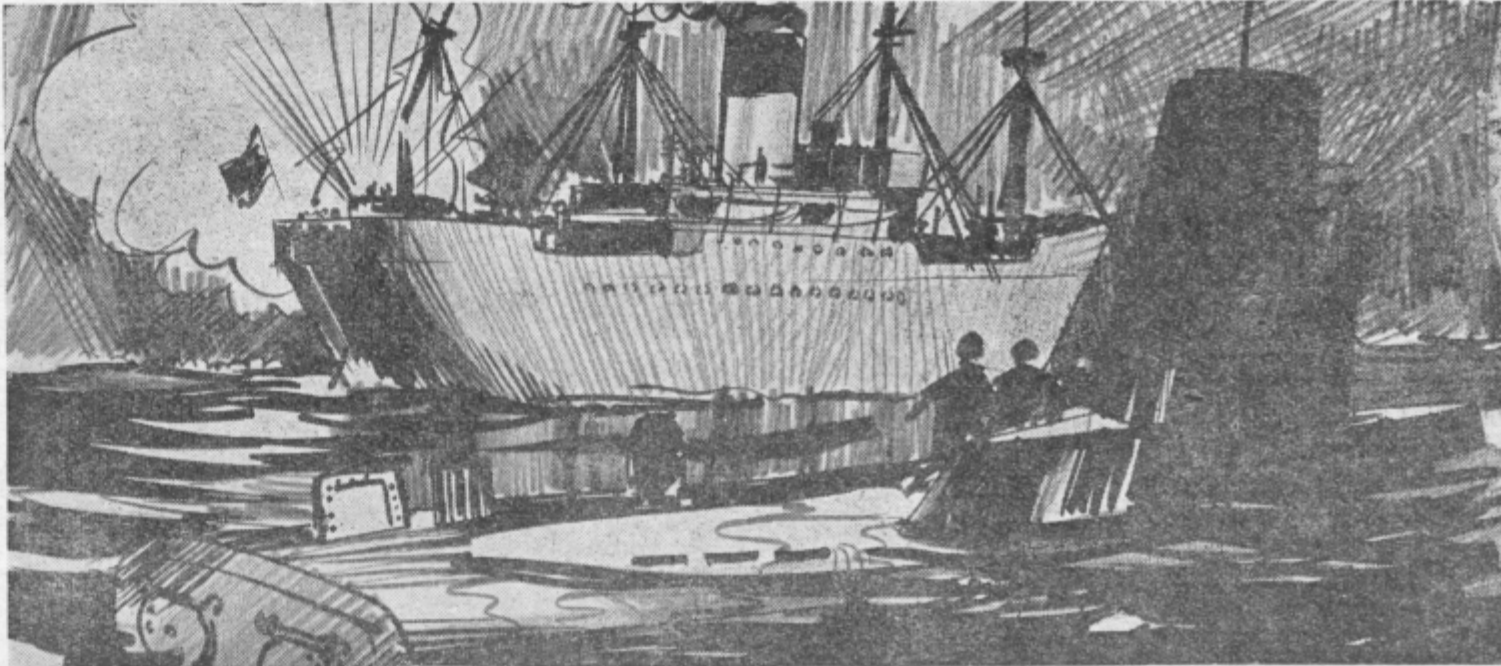
Dva mornarja sta izginila z njimi v podpalubje. Štirje so naglani potnike v njihove kabine in jim pobrali vse, kar je imelo količjak vrednosti.

Vse skupaj je trajalo dobri dve uri. Potem so napadalci hitro zapustili ladjo in odrinili k svojemu plovilu.

Počasi se je vrnilo življenje v zbrano moštvo »Lucije«. Kapitan je bil obupan.

»Zgubil bom svojo službo,« je nenehno ponavljal prvemu. »Vsi bomo zgubili službe. Kako smo mogli tako bedasto nasesti!«

Prvi je hotel nekaj odgovoriti, kar je mahoma pretrgala ozračje silna eksplozija. Pramec »Lucije« se je razletel kot petarda. Čez čas sta sledili še dve, ki sta majhno ladjo dobesedno zdrobili. V dvajsetih sekundah se je potopila z moštvom in potniki vred.

Piratsko plovilo se je potem spet približalo mestu, kjer je bil še pravkar izletniški parnik. Zaromet je skrbno pretipal gladino, kjer je plavalo nekaj raztrganih koščkov lesene palube in dvajset ali trideset pošastno razmaličenih teles.

— o —

Ko se je Gilbert pripravil na odhod, je kazala ura na njegovi mizi enajst ponoči. Peter ga je opazoval s potrjim obrazom.

»Ne morem si kaj,« je rekel, »nič mi ni všeč, da odhajate sami. Tako čuden občutek imam v želodcu, čeprav nisem lačen.«

»Nikar ne skrbite. Če se do petih zjutraj ne vrnem, veste, kaj vam je storiti.«

Najraje bi vas spremil,« je rekel Peter.

Toda Gilbert je odkimal.

»Pustite to. Eden ali dva ne pomeni velike razlike. Razen tega sem namazal svojo pištolo z najboljšim oljem. Pozdravljeni Peter.«

»Pa dobro opravite.«

Podala sta si roke.

Nikoli si ne bi odpustil, če bi se vam kaj zgodilo,« je rekel Peter. »Upam vsaj, da ste si dobro zapomnili opis zemljišča.«

Gilbert je previdno prekorajčil sipine. Ko je dosegel stezo, ki je vodila proti Molckejevi hiši, je obstal in se ozrl, če ga kdo ni opazil. Potem je nadaljeval pot skozi palmov gozd, kjer je bilo temno kot v rogu. Skoraj pol ure je porabil, da je našel zaseko, po kateri sta se s Petrom včeraj vrnila. Ko je dosegel vznožje

ognjenika je krenil na desno in se pričel spuščati proti vzhodni obali. Pot je bila več kot težavna. Nenehno se je spotikal ob kamenje in korenine, vrhu tega so ga ovirale še veje in ovijalke. Večkrat je padel in si odrgnil kolena in dlani. Tipal je na slepo srečo skozi temo, a je previdno postavljaval noge, ker ga je Peter opozoril na jame, ki jih je bila izvrtala lava. Zdelo se mu je, da je minila večnost, predno je dosegel ravna tla. Začul je votlo bobnenje valov, ki so udarjali ob čer; bilo je, kakor da od daleč vzdihuje zbor glasov.

Tod so rasle palme precej na gosto in nič ni bilo lažje, kakor treščiti z glavo ob hrupavo deblo. Predno je dosegel zapopadel to možnost, se je tudi že zgodilo. V globoki tišini, ki je kakor vata ležala preko gozda, se je čisto razločno slišal udarec. Potem je prišel od gostega grmičevja in šopov visoke trave. Moral se je po vseh štirih preriti skozi to džunglo. Pomislil je, da ga utegne kdo čuti, zato je mirno obležal ni prisluskoval. Čez čas se je previdno splazil nekaj korakov naprej in spet obležal. Tako je napredoval kakšnih petdeset metrov, dokler ni prispel na majhno jaso, obaraso s palmami. Tla so se tod spet zložno dvigala, toda grmičevje je bilo tako gosto, da bi tudi podnevi ne imel nobenega razgleda. Splezal je na palmo, v upanju, da se bo mogel orientirati.

Na desni je videl morje, ki je motno bleščalo v siju zvezd. Po kopicí čerí, kjer so se penili valovi, je spoznal, da ni več daleč

od skrajnega severnega konca Molckejevega otoka. Greben, ki je ležal pred njim, je bil najbrž poslednji, ki ga je ločil od severnega rta. Če na drugi strani ni ničesar, potem so bile njegove domneve napačne.

Spustil se je na tla in previdno nadaljeval pot. Na vrhu grebena je obstal kot vkopan. Nekaj se je premikalo pred njim v temi! Čul je tihe korake in rahel šum, kakor da se nekdo preriva skozi vejvje. Takoj za tem je opazil medlo svetlobo žepne svetilke, ki se je pomikala od zapadnega konca po pobočju proti obali. Ta človek je brez dvoma prišel od Molckejeve hiše. Gilbert je zadržal dih in negibno stal na mestu. Luč je prihajala vse bliže, dokler ni bila samo še deset metrov oddaljena od njega. Tedaj je mahoma krenila levo in se pričela oddaljevati. Spuščala se je vse niže in končno izginila. Preteklo je nekaj trenutkov. Tedaj je tišino presekalo ostro glas.

»Halt! Wer da?«

»Lübeck!«

»Berlin!«

Glasova sta spregovorila še nekaj besed in utihnili. Gilbert je bil napet ko struna. Tu je torej to prekleto skrivališče! Malo je manjkalo, pa bi bil padel straži naravnost v naročje. Če bi se še bolj približal, bi storil nepopravljivo neumnost. Lahko se vrne in telegrafira v Melbourn. Zjutraj bo policija z letalom že tu in bo plovila vso bando kot miši.